

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

ΕΤΟΣ Α'. ΦΥΛΛ. Γ'.

1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1872.

ΒΡΑΧΕΙΑ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

ΤΗΣ

ΚΑΤΑ ΠΛΑΤΩΝΑ ΤΕΛΕΙΑΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ

ΜΕΡΟΣ Α'.

Ἴνα περὶ τῆς πολιτείας, ἣν ὁ Πλάτων ἐπλασεν ὀρθῶς δυνηθῶμεν νὰ κρίνωμεν, ἐπάναγκες εἶνε ἡ φύσις αὐτῆς γνωστὴ ἡμῖν νὰ ὑπάρχη. Ὅθεν βραχεὰ τινὰ πρὸς τὴν περιγραφὴν ταύτην ἐκασταχόθεν τῆς πολιτείας ἀπανθίσαντες, θέλομεν προτάξει: Ἐν παντὶ ἔργῳ πρὸ πάντων τῶν ἄλλων ἀναγκαῖον φαίνεται νὰ ὀρθῶς ποιόν τι ἐστὶ τὸ τέλος, ὅπερ προτίθεται, ἵνα τούτου γνωστοῦ ὑπάρχοντος δύναται τις ὀρθῶς νὰ κρίνῃ ὅποια εἰσὶ τὰ μέρη τοῦ ἔργου καθ' ἕκαστον καὶ τίνι τρόπῳ ταῦτα ἐν ἐνὶ ὅλῳ συγκορυφούνται. Τὸ θεμελιώδες λοιπὸν τέλος τῆς Πλατωνικῆς πολιτείας δὲν εἶνε τοῦτο τὸ νὰ παραγάγῃ καὶ κρατῆν οὔτε τὴν ἀρχὴν οὔτε τὰ πλούτη οὔτε ἄλλό τι τοιοῦτον, ἀλλὰ τὴν ἀρετὴν τῶν πολιτῶν καὶ δι' αὐτοῦ τούτου ἐπὶ ἀσφαλῶν βάσεων νὰ κρηπιδώσῃ τὴν ἀληθῆ εὐδαιμονίαν οὐχὶ τῶν τῆς πολιτείας κοινωνούντων καθ' ἕκαστους, ἀλλὰ συμπάσης τῆς πόλεως. Ποία δὲ τις ἐστὶν ἡ ἀρετὴ αὕτη, ἧς ὁ Πλάτων ἐν τῇ Πολιτείᾳ αὐτοῦ στοχά-

ζεται καὶ ἦν μόνῃ ὁ νομοθέτης τοῖς πολιταῖς πρὸς τὸ μεταδιώξαι προστήσι; οὐχὶ ἐκείνη βεβαίως, ἣν ἰδίαν τῆς δημοκρατικῆς πολιτείας ὁ περιφανὴς τοῦ δικαίου διδάσκαλος Μοντέσκιος ἀποφαίνει ἡ πολιτικὴ δηλονότι ἀρετὴ ἦτοι ἡ περὶ τὴν πολιτείαν σπουδὴ καὶ ὁ τῆς πατρίδος ἔρωσ, ἀλλ' ἡ ἠθικὴ ἀρετὴ. Ἡθικὴν δ' ἀρετὴν λέγων ὁ Πλάτων ἐννοεῖ οὐχὶ ὀρισμένην τινὰ ἀρετὴν ὡς λ. χ. τὴν ἀνδρείαν, ἀλλὰ τὴν καθολικὴν ἀρετὴν τὴν κατὰ πάντα τὰ μέρη αὐτῆς ἀπρητισμένην πρὸς ἐπίτευξιν τῆς ὅποιας ἀνάγκη νὰ ἐκπονηθῇ οὐχὶ μία τις μόνη τῷ ἀνθρώπῳ ἔμφυτος δύναμις, ἀλλὰ νὰ καλλιεργηθῶσι πᾶσαι συμμετρῶς, κατὰ τὴν ἀξίαν ἐνὸς ἐκάστου καὶ τὴν ὀρθὴν ἀπάντων συμφωνίαν. Ἐκ τούτων ἐξάγεται ὅτι ἡ ἀρετὴ, ἣν τὰ μάλιστα πάντες οἱ ἄνθρωποι ὀφείλουσι νὰ μεταδιώκωσιν ἡ ἠθικὴ καὶ πνευματικὴ δηλονότι τελειοποίησις, ἦτοι ἡ καθολικὴ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως τελειώσις, αὕτη εἶνε κατὰ γε Πλάτωνα ὅλης τῆς Πολιτείας τὸ τέλος. Τούτου δὲ τοῦ ἐξαιρέτου μέρους τῆς τοῦ Πλάτωνος πολιτικῆς φιλοσοφίας λυπηρὸν εἶνε ὅτι ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ ἐπικρίσει αὐτῆς παντάπασιν ὀλιγόησεν.

Περὶ τοῦ τελείου ἐλατηρίου ἐν τῇ τοῦ Πλάτωνος Πολιτείᾳ

Ἐὰν ζητήσωμεν τὸ κύριον ἐλατήριο, ὑφ' οὗ ἐπὶ τὸ πράττειν οἱ πολῖται κι-

νοῦνται, θὰ εὐρωμεν αὐτὸ ἐντελῶς σύμφωνον πρὸς ἐκεῖνο τὸ τέλος, πρὸς ὃ, ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν, ὅλη ἡ πολιτεία τείνει. Εἶνε δὲ τοῦτο ἡ σπουδὴ τῆς ἀρετῆς. Ταύτην δύναται τις καὶ τῆς πολιτείας ἦτοι τῆς πατρίδος σπουδῆν νὰ ὀνομάσῃ, διότι ἐπειδὴ τοῦ Πλάτωνος ἡ πολιτεία, πολὺ διάφορος πασῶν τῶν λοιπῶν οὐσα, ἐπὶ μόνην τείνει τὴν ἀρετὴν, ἐν ἐκείνῃ καὶ μόνῃ ἐπομένως ταῦτόν ἐστὶ τὸ περὶ τὴν πολιτείαν σπουδάζειν ἢ περὶ τὴν ἀρετὴν. Τῆς πατρίδος δὲ ταύτης τὸν ἔρωτα, ἵνα ὁ νομοθέτης ἐπιρρώσῃ καὶ κρατύνῃ, τὴν ὅλην πολιτείαν ὡς ἓνα μόνον μέγαν οἶκον προτιθῆσι τοῖς πολίταις νὰ θεωρῶσι. Συνήρῃσε δὲ μετὰ τῆς περὶ τὴν ἀρετὴν σπουδῆς καὶ μετὰ ταύτης τῆς πρὸς τοὺς πολίτας ἀγάπης σπουδῆν τινα συγγενῆ τῆς τιμῆς καὶ τῆς δόξης νομίσας ὅτι δι' ἐπαίνων, ὕμνων καὶ μνημείων πρέπει νὰ ἐξεγείρῃ τὴν ἀρετὴν.

Περὶ τοῦ εἶδους τῆς συντάξεως τῆς πολιτείας καὶ περὶ τῶν τριῶν αὐτῆς τάξεων.

Ἐν τίνι ἄρα τρόπῳ τῆς πολιτείας ὁ Πλάτων ἐνόμισεν ὅτι ἡ πολιτεία αὐτοῦ ἄριστα δύναται νὰ τύχῃ ἐκείνου, ὅπερ μάλιστα, ὡς εἶδομεν, προσετήσατο; Ἐν τῇ ἀριστοκρατίᾳ, ὅ ἐστι κατὰ Πλάτωνα ἐν τῷ τρόπῳ ἐκείνῳ τῆς πολιτείας, ἐν ᾧ ἄρχουσιν οἱ ἀληθῶς ἄριστοι. Εἶτε δ' εἰς ἐν τούτοις ὑπάρχει, ὅστις τῶν ἄλλων ἐξέχων καλεῖται βασιλεὺς εἶτε μὴ, τοῦτο ἥμιστά αὐτῷ διαφέρει, διότι ὅπου μόνον οἱ ἄριστοι καὶ σοφώτατοι τὴν ἀρχὴν κατέχουσιν, ἐάν τε πλείονες ἐκείνοι ὧσιν ἐάν τε εἰς ἐκεῖνὸν τὸν τρόπον ἐκείνος τῆς πολιτείας, ὅν ὁ νομοθέτης ὤρισεν ἀκέραιος καὶ ἀβλαβῆς θὰ τηρηθῇ. Ἐπειδὴ δὲ αἱ ἀρεταὶ δὲν μεταβαίνουνσι πάντοτε ἀπὸ πατρὸς εἰς υἱόν, ἀπηγόρευσε ὁ Πλάτων τὸ νὰ ἦνε κληρονομικὴ ἡ ἀριστοκρατία ἐκείνη ἐν ὠρισμένοις μένουσα γένεσιν ἀπεδέξατο δὲ μᾶλλον τὴν ἀριστοκρατίαν, ἐν ἣ μετὰ μεγίστης σπουδῆς ἐκ τῶν υἱῶν πάντων ὁμοίως τῶν πολιτῶν ἐκλέγονται, ὅσοι ἂν φανῶσιν εὖ πεφυκότες πρὸς τὸ πράξαι ποτὲ τὰ τῆς πόλεως,

καὶ δοκιμαζόμενοι ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐπιμελέστατα, ἐκπονούμενοι καὶ παρασκευαζόμενοι καταστῶσιν ἀξιοί, νὰ προσέλθωσι τῇ πολιτείᾳ. Γενέσθω δὲ ἡ ἐκλογή, ἡ δοκιμασία καὶ ἡ μακρὰ ἐκείνη παρασκευὴ οὐχὶ κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ δι' ἐπιμελείας τῶν ἀρχόντων. Ἐκ τριῶν δηλονότι τάξεων ἠθέλησεν ὁ Πλάτων νὰ σύγκειται ἡ αὐτοῦ πολιτεία, ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἀρχόντων ἦτοι τῶν σοφῶν, ἐκ τῆς τάξεως τῶν στρατιωτικῶν ἦτοι τῶν προμάχων τῆς πολιτείας, καὶ τέλος ἐξ ἐκείνων, οἵτινες βιομηχανίαν, ἐμπορείαν καὶ τὰς βαναύσους λεγομένας τέχνας ἐπιτηδεύουσι τῶν πολλῶν, οἷς συναριθμοῦνται καὶ οἱ γεωργοί.

Περὶ τοῦ λαοῦ.

Ἀρξόμεθα δὲ πρῶτον ἐκ τῆς ἐσχάτης τάξεως. Ταύτης ἥμιστά πάντων τῶν νομοθετῶν λόγον ἐποιήσατο ὁ φιλόσοφος, διότι οὔτε περὶ τῆς ἀνατροφῆς καὶ τῆς εἰσαγωγῆς αὐτῆς οὐδὲν ἐδίδαξεν οὔτε τῶν τῆς πολιτείας πραγμάτων οὐδαμῶς αὐτὴν κοινωνὸν κατέστησεν. Ἄλλ' ἄρα συναριθμοῦνται τοῖς πολίταις ἐν τῇ τοῦ Πλάτωνος πολιτείᾳ οἱ δημιουργοὶ καὶ οἱ τὰς βαναύσους ἐπιτηδεύοντες τέχνας; Τί ἐστὶ κατὰ τὴν παλαιὰν τῆς λέξεως σημασίαν πολίτης; ὁ δυνάμενος κατ' Ἀριστοτέλην, νὰ μετέχῃ τῶν ἀρχῶν πρὸς τε τὸ βουλευέσθαι καὶ δικάζειν ἐπομένως ἐν τῇ τοῦ Πλάτωνος πολιτείᾳ οἱ ἔμποροι καὶ δημιουργοὶ εἰς οὐδὲν τὸ παράπαν τῆς πολιτείας μέρος δύνανται νὰ προσέλθωσιν. Ἐάν μὲν ἀποβλέψωμεν εἰς τὴν σχέσιν αὐτῶν ὡς πρὸς τὴν πολιτείαν δυνάμεθα νὰ τοὺς παραβάλωμεν πρὸς τοὺς μετοίκους ἢ ξένους τῶν Ἀθηναίων, ἐάν δὲ πρὸς τὰ ἔργα αὐτῶν εἶνε πως παραπλήσιοι τῶν εἰλωτῶν τῆς Λακωνικῆς. Τοῦτο ὅμως εἶνε ἴδιον ὡσαύτως τῆς τοῦ Πλάτωνος πολιτείας ὅτι ἐν αὐτῇ ὑπάρχει ἀναπεπταμένη ἡ ἀνοδος εἰς πάντα εἶτε εἰς τὴν πρώτην τάξιν τελοῦντα εἶτε εἰς τὴν δευτέραν εἶτε εἰς τὴν τρίτην ἐάν διακριθῇ κατὰ τὴν ὑπεροχὴν τοῦ τε πνεύματος καὶ τῶν ἀρετῶν, καὶ τοῦναντίον υἱοὶ ἐκ πολιτῶν τῆς πρώτης καὶ δευτέρας τάξεως γεγονότες, ἐάν ἀ-

παλλοτριωθῶσι τῆς πατρίδος ἀρετῆς παραχρῆμα εἰς τὴν τρίτην μεθίστανται τάξιν ὅτι δὲ πάντες οἱ τὰς τέχνας ἐπιτηδεύοντες ἠττονος ἀξίας παρὰ τοῦ Πλάτωνος ἔτυχον τῶν στρατιωτῶν, οὐδεὶς θαυμάσει, τὴν κοινὴν τῆς Ἑλλάδος καὶ πάσης τῆς ἀρχαιότητος περὶ ἐκείνων κρίσιν γινώσκων.

Περὶ τῆς τάξεως τῶν στρατιωτῶν.

Τῶν στρατευομένων δὲ τὸ ἔργον εἶνε ἡ τήρησις τῆς δημοσίας ἡσυχίας καὶ τὸ ἀμύνεσθαι τοὺς πολεμίους. Ὁ Πλάτων φρονεῖ ὅτι ἡ τάξις αὕτη δὲν πρέπει νὰ ἀναμίγνυται μετὰ τῶν λοιπῶν πολιτῶν, ἀλλὰ χωρὶς τῶν ἄλλων νὰ οἰκῇ ἐν ὠρισμένῳ τῆς χώρας μέρει. Ὅπως δ' οἱ ἄνθρωποι οὗτοι δύνανται ν' ἀποβῶσι τῇ πολιτείᾳ ἐπιβλαβεῖς ἐάν δὲν περιστέλλωνται, ὡς γνωματεύει ὁ Πλάτων, διὰ τῆς ἀγωγῆς, ὅ ἐστι διὰ μὲν τῆς μουσικῆς ρυθμιζόμενοι τὴν ψυχὴν καὶ εὐαίσθητοι καὶ φιλόανθρωποι καθιστάμενοι, διὰ δὲ τῆς γυμναστικῆς καὶ τῆς ψυχῆς τὸ ἀνδρείον τρέφοντες καὶ τοῦ σώματος τὴν εὐεξίαν τηροῦντες, οὕτω πάλιν ἐκ τῆς ὀρθῆς αὐτῶν ἀγωγῆς ἐξηρητημένη ἐστὶ ἡ τῆς πολιτείας σωτηρία. Ἴνα δὲ καὶ τὸ ἑαυτῶν ἔργον ὡς ἄριστα ἐπιτελῶσι δύο πρὸς τοὺς ἄλλους τίθενται νόμοι ὁ μὲν εἰς ὅτι τῆς κτήσεως ἰδίων οἴκων καὶ ἀγρῶν καὶ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου ἀπειρογονται φροντιζέτω δὲ περὶ τῶν ἐπιτηδείων αὐτῶν ἢ πατρὶς εἰς τὴν σωτηρίαν τῆς ὁποίας ὅλως ἑαυτοὺς ἀφιέρωσαν ὁ δὲ ἕτερος συνίσταται εἰς τὴν ἐπιμελῆ τῶν ἀρχόντων φροντίδα περὶ τῶν γινομένων γάμων καὶ εἰς ἰδίους τινὰς νόμους, οὓς ὑποβάντες θὰ μνημονεύσωμεν. Ἐκ τούτων ἐνταῦθα ἐκεῖνο μόνον ἱκανὸν φαίνεται νὰ λεχθῇ ὅτι διὰ μηχανῆς τινος κατορθοῦν οἱ ἄρχοντες, ἵνα μὴ τὰ νεογενῆ ὑπὸ τῶν πατέρων ἀναγνωρίζωνται καὶ τοῦτο ὅπως ἕκαστος πάντα τὰ τέκνα τὰ κατὰ τὸν χρόνον ἐκείνον γινόμενα, καθ' ὅν καὶ τὸ ἀληθὲς αὐτοῦ τέκνον υἱοῦς ἑαυτοῦ ἢ θυγατέρας καλεῖ.

Ν. ΛΙΑΠΑΛΕΞΑΝΔΡΗΣ.

(Ἐπεταὶ συνέχεια)

ΤΟ ΑΤΟΜΟΝ ΚΑΙ Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ. (*)

Τὸ βῆμα τοῦτο εἶναι ἡ ἐστία, ἡ τὴν τροφήν τῆς Πατρίδος προπαρασκευάζουσα, εἶναι θυσιαστήριος βωμὸς τῆς νέας Ἑλληνικῆς γενεᾶς. Τὸ βῆμα τοῦτο εἶναι ὁ ἄκμων, ἐφ' οὗ ἡ πολιτεία ἀπηνῶς πλὴν σωτηρίως σφυρηλατεῖται, εἶναι ὁ λουτρῶν τῆς τοῦ ἔθνους ἡμῶν παλιγγενεσίας. Τὸ βῆμα τοῦτο εἶναι τὸ ἄδυτον, ὅπου ζηλοτύπως τὸ μέλλον τῆς πατρίδος ὑποκρύπτεται ἐνταῦθα ἐν μέσῳ σκότους καὶ ζόφου γενικοῦ πᾶσα ἀκτίς ὑστάτης ἐλπίδος συγκεντρῶται. Συμφωνεῖτε πάντες μετ' ἐμοῦ;..... ὦ Πατρίς! Ἐάν ποτε ἐπιλαθόμενοι τοῦ σκοποῦ, ὅστις συνήγειρεν ἡμᾶς ἐνταῦθα καὶ συνέδεσεν, ἐν οὗ δέοντι τὸν χρόνον κατετριψάμεν, σύγγνωθι ἄλλ' ἤδη ἠλεκτρικὸς ἀναθρασκὸς τὰ σπλάγγνα λυμαίνεται ἡμῶν, καὶ ἡ ἰερά σου φωνή, ἡ φωνὴ τοῦ ὑψηλοτέρου καὶ γλυκυτέρου τῶν καθηκόντων εὐπετῆς διερχομένη κλονίζει καὶ συνταράσσει ἡμᾶς. Ναί! ἄς ἀρχῶσι ἐκφραλισμένοι ἄρχοντες, ἄς κυβερνώσιν ἀνάπηροι καὶ κατὰπτυστοι κυβερνήται, ἄς παρακολουθῇ αὐτοῖς λαὸς ἀπηλιπισμένος ἐπευφημῶν καὶ τυμπανίζων! ἐνταῦθα, ἐνταῦθα ἐνοικεῖ ἡ πατρίς, ἐντεῦθεν ὑποφώσκει ἡ ζωὴ, ἐνταῦθα ἐγκυμονεῖται τὸ μέλλον. Ἐάν ἀκαταλόγιστος πολιτικὴ καὶ κοινωνικὴ ἀκολασία καταπλημμυρῇ τὴν πολυτλήμονα ταύτην γῆν, ἐάν τὸ παρὸν ὀργιᾶζῃ καὶ μαινῆται ἐν βορβόρῳ διακυλινδούμενον, ἀλλ' ὑπάρχει καὶ μέλλον, καὶ τὸ μέλλον τοῦτο ὑμεῖς ἐστε, ὦ φίλοι ἀκρωμένοί μου! θὰ πραυνθῶσιν οἱ λυσσῶντες ἀνεμοὶ, θὰ ἐπιλάμψῃ φαινὸς ὁ τῆς Ἑλλάδος οὐρα-

(*) Ἡ διατριβὴ αὕτη ἀνεγνώσθη πέρυσιν ἐν τῷ φιλολογικῷ Συλλόγῳ Παρνασσῷ ὁ δὲ προκειμένος πρόλογος εἶναι ἰδανικὸν πρότυπον Συλλόγου, ὡς συμβουλή ἀπειθυνηθεὶς πρὸς τὰ ἀξιώματα μέλη ὅπως ὅποτε ὁ ἀναγνώστης ἄς μο συγχωρήσῃ τὴν μεγάλην ταύτην κατὰ τῆς Ἀληθείας ἀθάειαν. Προσέτι ἄς μοι συγχωρηθῇ τὸ καθ' ὑπερβολὴν παράφορον τοῦ ὕψους καὶ νεανικόν, τοῦ ὁποίου εὐτυχῶς! ὁ συγγραφεὺς δὲν διασώζει σήμερον εἰμὴ τὴν σποδόν.

νός, τούς ἀλλεπαλλήλους κλύδωνας γαλήνη διαδεχθήσεται και ὑπὸ χαρᾶς και ὑπερφρανείας τὸ σκοτεινὸν μέτωπον τῆς Πατρίδος θὰ ἀπαστρέψῃ και ταῦτα οὐχὶ ὡς ἀπὸ τρίποδος χρησιμοδοτῶ, ἀλλ' ἐλπίζω ἐφ' ὑμᾶς και ἐφ' ἅπαντα τὰ γνήσια τέκνα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἅτινα μακρὰν τῆς πνιγρᾶς τῶν συγχρόνων ἀτμοσφαιρας, ἐν κρυπτῶ και παραβύστῳ, ἄνδρες τὸ φρόνημα και νέοι τὴν καρδίαν ἀκαμάτως ἐπὶ τοῦ μέλλοντος ἐργάζονται και τὴν ἐλπίδα ταύτην οὔτε ἀπαισιόδοξός τις τὸν κόσμον και τὰ ἐν τῷ κόσμῳ ἀπολαύσας και βδελυχθεὶς ἀπὸ τῆς ψυχῆς μου νὰ ἐκσπάσῃ δύναται, οὔτε τις λεπτολόγος σχολαστικὸς τὰ πάντα ὑπὸ τὸν ἀλεστρίβανον τῆς γλώσσης αὐτοῦ κοπανίζων νὰ μεταστρέψῃ. Καὶ τραχεῖα μὲν και ἀνάντης ἡ ὁδὸς ἦν ἐξελεζάμεθα, ἀλλὰ πρὸς σωτηρίαν ὁδηγεῖ, ἐνῶ ὀπισθεν ἡμῶν ἡ ἱστορία τὸ στίγμα ἐν χειρὶ κρατοῦσα καταθάνει τοῦ δειλιῶντος. Ἠνωμένοι ἐν πνεύματι, ἀδελφοὶ πάντες κοινῆς μιᾶς μητρὸς, μὴ καταπροδώσωμεν αὐτήν. Ὅσοι δὲ τετραυματισμένην ὑπὸ τοῦ κόσμου φέρετε τὴν νεαρὰν ὑμῶν καρδίαν, μᾶλλον ἐγκαρτερεῖτε: ἄς ἀποσβεσθῇ πᾶν ἄλλο πάθος, πᾶσα ἄλλη χαυνὸς ἐπιθυμία, ἄς καταδαμασθῇ ἡ ἐκ βαθέων κοχλάζουσα νεότης, και μία μόνη λέξις, ἐν σύμβολον ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν ἀνεξίτηλοις γράμμασιν ἄς ἀναγραφῇ τὸ *Καθῆκον*. Ταῦτα δὲ ἀφετηρίαν τῶν τε κατ' ἰδίαν και τῶν ἐνταῦθα πράξεων ἡμῶν τιθέντες, και τοῦτον τὸν σκοπὸν τοῦ βίου ἡμῶν ἀφορίζοντες, δὲν πράττομεν μέγα τι και ὑπερφυσικόν, οὐδὲ θυσίας μεγάλας ἢ ἐκατόμβας ἐπιτελοῦμεν, ἀλλ' ἅπλωες τὴν φύσιν τὴν ἀνθρωπίνην ἐκτυλίσομεν, και τὴν ἐν τῷ κόσμῳ ὑπαρξὴν και παρουσίαν ἡμῶν ὡς λογικῶν ὄντων, δικαιολογοῦμεν διότι ἂν ἐντὸς τοῦ δικαιώματος ὁ ἄνθρωπος ἀναπνέῃ και ζῆ, ἐντὸς τοῦ καθήκοντος ἀφ' ἐτέρου εὐζωεῖ και ὄντως ὑπάρχει ὡς ἄνθρωπος· τὸ μὲν δικαίωμα εἶναι ἡ σὰρξ, τὸ δὲ καθῆκον ἡ ψυχὴ τῆς καθόλου ὑπαρξέως, και διὰ τοῦτο ὑπέρτερον και ἀνθρωπινώτερον. Τοῦτο δὲ καίπερ νῦν ἐν προομιῶν λεγόμενον, ἐξετάζοντες ἐν τῇ παρούσῃ μικροσκοπικῇ πραγματείᾳ τὰς σχέσεις τῆς κοινωνίας πρὸς

τὸ ἄτομον και τὰ ὅρια τῆς ἐλευθερίας και ἀνεπηρέαστου ὑπαρξέως και λειτουργίας αὐτῶν, και παρακατιόντες θὰ ἀνεύρωμεν.

Ἡ καθολικὴ διάταξις τοῦ παντὸς ὑπὸ νόμων ἀναγκαιῶν και ἀμετατρέπτων ἐσχηματίσθη και διέπεται. Καθὼς δὲ ὁ φυσικὸς κόσμος παρίστησιν ἐνότητα, εἰς ἣν ποικίλα και ἀναριθμητα ὄντα συμβάλλουσιν ὡς ἡ λειτουργία, καίπερ πολυσυνθετωτάτη μὲν εἰς ἀεὶ ἀναλλοίωτος και ἀπαρέγκλιτος, οὕτως ὑπάρχουσι και ἐν τῷ ἠθικῷ βίῳ νόμοι γενικοὶ και ἀναγκαιοὶ ἰθύντορες τῆς Ἀνθρωπότητος ἐν τῇ ἀτέρμονι αὐτῆς πελαγοδρομίᾳ· ἡ δ' ἔρευνα και ἡ ταξινομικὴ ἐπίγνωσις τῶν δύο γενικωτάτων τούτων κλάσεων, ἐν αἷς πᾶν ὅ,τι ὑπάρχει και ἀναπνέει ἐγκλείεται· ἀποκαλύπτει ἡμῖν τὴν σκοπιμότητα και τὸ ἀπολύτως ἀπαραίτητον ἐνὸς ἐκάστου τῶν ὄντων ἀπὸ τοῦ μεγαλειτέρου, οὔτινος ἢ ἐννοια και τὴν θρασύτεραν φαντασίαν ἤθελε καταπλήξῃ, μέχρι τοῦ σμικροτάτου και εὐτελεστάτου ἐκείνου στοιχείου, ἐν ᾧ ὁ ἀνθρώπινος ὀφθαλμὸς, καίπερ μυριάκις ὀξυδερκέστερος διὰ τῆς τέχνης καθιστάμενος, ματαίως ἀγωνιᾷ νὰ δῶδῃ ὄριόν τινα. Ἡ ἀπέραντος αὐτῆ ποικιλία ἐν τῇ ἐνότητι και ἐνότης ἐν τῇ πολλαπλότητι, ἥς τὰ νήματα καίπερ διεξοδικώτατα ἐπιμόνως ἢ ἐπιστήμη καταδιώκει, ἐπεκλήθη *ἐκπαλαὶ σύστημα*· διὸ δὴ ἐμφανῆς πρόκειται ἡμῖν ὁ ὀρισμὸς τοῦ συστήματος, ὅτι, *οὐσιμὰ εἶσι ἡ καθολικὴ ἢ μερικὴ ἐκείνη ἐνότης, ἐν ᾗ συμβάλλουσι ποικίλα στοιχεῖα και ὄντα ἀλληλοσχετικὰ ἔχοντα ἰδίαν μὲν ἐκαστοῦ λειτουργίαν, ἀλλ' ἀναποσπάστως μετὰ τῶν λοιπῶν διὰ κοινοῦ σκοποῦ και ἀναποσπαστικῶς ἀλληλεπιδράσεως συνιδεόμενα*. Κατὰ ταῦτα ἅπας μὲν ὁ κόσμος εἶναι τὸ μείζον και περιληπτικώτερον τῶν συστημάτων, περιλαμβάνων ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ ἀμέτρητον πληθὺν μερικωτέρων κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον ἐτέρων συστημάτων, ὡς πρὸς δὲ τὴν ἰδίως φύσιν καλουμένην ἐπικυροῦται ἢ ὅσον καταπληκτικὴ τοσοῦτον και ἀληθῆς ἐκείνη βῆσις ὅτι εἶναι *σφαῖρα ἀπειρος, ἥς τὸ μὲν κέντρον πανταχοῦ, οὐδαμοῦ δὲ ἡ περιφέρεια*· και ἐν τῇ βῆσει ταύτῃ προσκόπτει και ἀκίνηται ἡ γνῶσις και κλείεται ἢ ἀνεξάντλητος

πηγὴ τῶν θαυμασίων ἀποκαλύψει τῆς φύσεως. Ἄλλ' ἄρατε, ἄρατε τὰς πύλας, ἰδοὺ προβαίνει ἐν πανοπλίᾳ ὁ βασιλεὺς τοῦ κόσμου, και ἡ ἰσχύς αὐτοῦ ἀκαταγώνιστος και τὸ θέλημα αὐτοῦ οὐδέποτε μὲν εἰς ἀτέλεστον τὸν τύπον τοῦ βήματός του ὑποτρέμουσα προσδέχεται ἡ γῆ και ὁ ἀστερόεις οὐρανὸς ταρασσεται ἀπέναντι τοῦ βλέμματός του· ὑπερήφανος και σκυθρωπὸς ἤρξατο τῆς πορείας και οὐδεὶς γνωρίζει ποῦ πορεύεται, διότι αὐτὸς ἐαυτῷ μόνον ὑπέκει, και οὐδενὶ ὀφείλει λόγον τῶν πράξεών του!... Καὶ τίς εἶναι οὗτος ὁ Βασιλεὺς εἰς ὃν τὰ πάντα ὑποτάσσονται, ὑπὲρ οὗ τὰ πάντα ὑπάρχουσι, δι' ὃν τὰ πάντα λειτουργοῦσι, τί εἶναι τὸ τιμαλφὸς ἐκεῖνο σημεῖον, περὶ ὃ ἅπαντα ἢ πολυσυνθετωτάτη και ἀγανῆς τῶν ὀρατῶν και ἀοράτων μηχανὴ ἀπ' αἰῶνων περιστρέφεται; Ἔἴθ' ἄνθρωπε ἐὰν πάντες ὅσοι τὸ πολῦτιμόν σου φέρουσιν ὄνομα, και τὴν ἀξίαν σου ἐγνώρισον, ἄλλως θὰ εἶχε σήμερον τὸ πρόσωπον τῆς γῆς! Ἄλλὰ πέρωται ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μεγαλοπρεποῦς τούτου δράματος ν' ἀναβῶσι και πολλὰκις πρωταγωνιστήσωσι οἱ κατὰ καιροῦς Νέρονες και Βαρβαί.

Τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, τὸν βασιλεῖα τοῦ κόσμου κατὰ βῆθος ἠνόησεν, Κύριοι, ὁ πρῶτος ἀποκαλέσας *μικροκόσμον*. Καὶ τῷ ὄντι σύμπας ὁ κόσμος μικροσκοπικῶς μὲν, ἀλλὰ και λίαν εὐκρινῶς ἐν αὐτῷ ἀντικατοπτρίζεται, και αἱ δυνάμεις αἱ τὴν συνοχὴν και διατήρησιν και ἀνακαίνισιν αὐτοῦ διεκπεραιούσαι και ἐν τῷ ἄνθρωπῳ ἀναπαρίσταται. Τοῦτου τεθέντος και χωρὶς ἐπὶ τῆς ἰδιαίτερας φύσεως τοῦ ἀνθρώπου νὰ πολυπραγμονῶμεν, ἀλλὰ κατ' ἐπαγωγὴν σκεπτόμενοι ἀνευρίσκομεν ὅτι και ὁ ἄνθρωπος σύστημα τι ἀποτελεῖ, ὡς και ὁ κόσμος, τοῦ ὁποῦτος κατὰ τὴν μεταφυσικὴν εἶναι ἡ περίληψις.

Ὅσοι ἐξ ὑμῶν, Κύριοι, εἶχετε και ἄλλοτε τὴν ὀμολογουμένως ἀναρὰν καλοκάγαθίαν νὰ συμπαρακολουθήσῃτε μοι μετεωριζόμενῳ δίκην κανθάρου εἰς τὰς γενικωτέρας ἀρχὰς τῶν ὄντων και μετέπειτα νὰ συγκαταπέσῃτε ἀπροφυλάκτως και ἐξακίνης ἐπὶ τοῦ ἀκινδύνου και στερεοῦ τῆς πραγματικότητος γηπέδου, γνωρίζετε τὴν μέθοδον τούτων και οὐδεὶς κίνδυνος

μὴ ναυτία ὑμᾶς καταλάβῃ κατὰ τὴν ἐναέριον ταύτην ποντοπορίαν και τὰς ἀνακυκλήσεις, ὧν και σήμερον ἐνεκα ἀδιορθώτου ἐν τῷ γράφειν ἐξεως ἔχομεν χρεῖαν· οἱ δὲ νεοσοὶ ἢ τοῦ Ἰακάρου τὴν περιέργειαν καταθέσατε ἢ πτερὰ ἀετοῦ ἀναλάβετε.

Ὅρισαντες δηλονότι τὸν ἄνθρωπον ὡς σύστημα, οὐδὲν ἢ ἐλάχιστόν τι εἶπομεν ἀνάγκη και τὰ τμήματα οὕτως εἶπεῖν τοῦ συστήματος τούτου ν' ἀναζητήσωμεν και τὴν συνεκτικὴν ἐκείνην δύναμιν ν' ἀνεύρωμεν, ἥτις τὰ τμήματα ταῦτα συμπηγνύουσα, ἀπαρτίζει τὸν ὅλον και τέλειον ἄνθρωπον.

Ἄλλ' ὅπως ἀσφαλῶς ἐξορμήσωμεν, χρεῖαν ἔχομεν ἀνθρώπου ἐνιαίου, πολυσυνθέτου, αἰωνίου, πανσόφου, δημιουργικωτάτου και οὐδεὶς ὑμῶν πιστεύω ἔχει τὴν ὄρεξιν τὸν φανὸν τοῦ Διογένης ἀπὸ τοῦ δακτύλου αὐτοῦ και δεύτερον ἐτι νὰ ἐξαρτήσῃ. Ἄλλὰ μὴ ποιοθήτε, μηδὲ ζητήτε αὐτὸν ἀλλαχοῦ, ἐνοικεῖ ἐν ἐνὶ ἐκάστῳ ἡμῶν, ἐνῶκει ἐν ταῖς παρελθούσαις γενεαῖς και θὰ ἐνοικήσῃ ἐν ἀπάσαις ταῖς ἐπελευσομέναις· οὗτος ὁ ἄνθρωπος ὃν ζητοῦμεν ἐγέννησεν ἡμῖν τὴν Ἑλλάδα και τὴν Ῥώμην, τὸν Ἀριστείδην και τὸν Βροῦτον· οὗτος ὑπῆρξε τὸ δαιμόνιον τοῦ Σωκράτους, ὁ πατὴρ τοῦ σταυρωθέντος Ἰησοῦ, ἡ ἰδέα τοῦ Πλάτωνος και τοῦ Ἐγγέλου· ἀπ' αἰώνων ὑπάρχει και οὐδέποτε θὰ τελευτήσῃ, διότι ἀπειρος εἶναι ἡ ἀρχὴ ἢ κινούσα αὐτὸν, και ἀνεξάντλητος ἡ ἀμύροσια ἢ διατρέφουσα αὐτόν, καλεῖται δὲ σεμνῶ ὀνόματι *Ἀνθρωπότης*. Κύριοί μου, και ἀδελφοί μου! ἐπιτρέψατέ μοι ἐνταῦθα μετὰ παρηρησίας νὰ ὀμολογήσω ἡμῖν ὅτι ἰδοὺ ὁ Θεὸς ὁ κινῶν τὸν νοῦν και τὴν καρδίαν μου, ὁ Θεὸς τῆς σοφίας και τοῦ καθήκοντος, τῆς ἐλευθερίας και τοῦ δικαίου, ὁ παντεπόπτης τῆς παγκοσμίου ἱστορίας ἰθύντωρ, ὁ κινῶν σήμερον τὰ χεῖλη μου και ἐν τῇ ἀπέριφῳ αὐτοῦ ἐπιεικεῖ ἐπιτρέπων μοι νὰ εἰσδύσω και εἰς αὐτὰ τὰ βάθη τῆς ἀγίας αὐτοῦ οὐσίας χωρὶς νὰ φοβηθῶ μήτε ἐν τῷ παρόντι κόσμῳ τὴν ἰερὰν ἐξέτασιν, μήτε ἐν τῷ μέλλοντι τὴν στυγεράν κόλασιν.

Ἰπὸ διττὴν δὲ ἔποψιν ἐμφανίζεται ἡμῖν ἡ ἐννοια τῆς ἀνθρωπότητος, ὡς ἄνθρω-

πότης ἀφρημένη, ἐνιαία, ἀδιαίρετος, ἀναρχος καὶ αἰώνιος καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ ἰδανικὴ αὐτῆς ἔποψις, καὶ δευτέρον ὡς ἀνθρωπότης συγκεκριμένη, ποικίλη, μεμερισμένη καὶ αὐτὴ, καὶ εἶναι ἡ πραγματικὴ αὐτῆς ἔποψις, ἥτοι ὡς γενεαί, ὡς φυλαί, ὡς ἔθνη καὶ ὡς ἄτομα. Σαφῶς ἤδη καὶ ἐν ταῦθα διακρίνετε τὰ στοιχεῖα τοῦ συστήματος ἐνότης ἀφ' ἐνός ἐκπροσωπούμενη ὑπὸ τῆς καθολικῆς ἰδέας τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ ποικιλία ἀφ' ἑτέρου παρισταμένη ἐν ταῖς γενεαῖς, τοῖς ἔθνεσι, καὶ τοῖς ἀτόμοις. Ὅπως λοιπὸν καλῶς τις ἐνοήσῃ αὐτὴν τε τὴν ἀνθρωπότητα καὶ τὰ ποικίλα αὐτῆς τυχεύματα, ἀνάγκη ἀπαραίτητος νὰ προβῇ συστηματικῶς, ἄλλως παρεκκλίνει τοῦ σκοποῦ καὶ πολλάκις εἰς τὰς ἀτοπωτέρας καὶ ἀλογωτέρας θεωρίας ἐλευθέρως περιπίπτει. Ἄλλ' ἡ καθόλου ἐπιστήμη οὐδέποτε ἀπατάται, καὶ δὴ ἐρευνῶσα συστηματικῶς τὴν μὲν ἀνθρωπότητα αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν ἐδημιούργησε τὴν φιλοσοφίαν τοῦ δικαίου. Δεύτερον ἡ ἐρευνα καὶ ὁ προσδιορισμὸς τῶν σχέσεων αὐτῆς ἐν γένει πρὸς τὰς διαφόρους γενεάς καὶ τὰ ἔθνη καὶ ἡ ἐπεξήγησις τῶν ἐκ τῶν σχέσεων τούτων ἀναπορεύτων γεγονότων ἀνετέθη εἰς τὴν φιλοσοφίαν τῆς ἱστορίας. Τρίτον ἡ ἀλληλουχία τῶν ἰδεῶν αἵτινες κατ' ἐποχὰς λαμβάνουσιν ἐντὸς τῆς ἱστορίας σάρκα καὶ ὀστέα ἐκπορεύεται ὑπὸ τῆς Κριτικῆς λεγομένης ἱστορίας. Ἐνταῦθα σημειώτερον ὅτι ὁ ὅρος ἐποχὴ ὡς ἐκαλέσαμεν τὰ μεγάλα τῆς ἱστορίας στελέχη, ἔχει ὄχι μόνον ἰδανικὴν τινὰ ἔννοιαν, ἀλλ' ἐμφανίζεται πραγματικῶς ἐν τῇ ἱστορίᾳ καὶ κατατέμνει αὐτὴν ὡς ἀναγκαῖον στοιχεῖον τοῦ ὅλου· οὕτω π. χ. ὁ ἀρχαῖος Ἑλληνισμὸς δύναται νὰ θεωρηθῇ καὶ θεωρεῖται ὡς μία οὐσιώδης καὶ ἰδιοφυῆς ἐποχὴ τῆς καθόλου ἱστορίας· ἐπίσης καὶ ὁ Ῥωμαϊσμός καὶ ὁ Χριστιανισμός, καὶ μετέπειτα σύμπασι ὁ μεσαιὼν, καὶ τελευταῖον ἡμεῖς ζῶμεν ἐν τῇ ἕκτῃ τῆς ἱστορίας ἐποχῇ, ἀρχὴν λαβούσα ἀπὸ τῆς ἀθανάτου μεγάλης Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως. Τέταρτον τοὺς νόμους τοὺς ἐποπτεύοντες τὴν συμβίωσιν τῶν συνυπαρχόντων διαφορῶν ἐθνῶν ἀναζητεῖ καὶ θεμελιῖσθαι ἡ ἐπιστήμη ἡ τοῦ διεθνῆς δικαίου. Καὶ πέμπτον τὰς

σχέσεις τοῦ ἀτόμου πρὸς τὸ οἰκεῖον ἔθνος ἢ τὴν κοινωνίαν, καὶ τὰ ὅρια τῆς ἐλευθέρως αὐτῶν ἐνεργείας ὀρίζει τὸ λεγόμενον Δημόσιον Δίκαιον. *)

(Ἀκολουθεῖ.)

ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑ ΠΕΡΙ ΣΥΛΛΟΓΩΝ.

Ἡ λέξις Σύλλογος, ἐάν τις θέλῃ νὰ ὀρίσῃ ταύτην σημαίνει, ὡς νομίζω, σύμπραξιν πολλῶν ἀτόμων πρὸς κοινὴν τινα ὠφέλειαν πνευματικὴν. Σύλλογος παρὰ τοῖς προγόνοις ἡμῶν ἐσήμαινεν ἀπλῶς συνάθροισιν ἢ σύσκεψιν ἄνευ τῆς ἐκτεταμένης σημασίας, ἣν ἔλαβε παρ' ἡμῖν τοῖς μεταγενεστέροις.

Ἄλλὰ μήπως ἡ σημερινὴ ἔννοια Σύλλογος διέφυγε τὰ ἀκοίμητα ἐκείνα πνεύματα, ἅτινα οὐδεμίαν σχεδὸν ἰδέαν ἀγαθοῦ, ἀληθοῦς καὶ καλοῦ κατέλειπον εἰς τὴν ἐφεύρεσιν καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐπερχομένης σοφίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Δύσεως, ἀλλὰ πάντα τὸν πνευματικὸν κόσμον περιηγήθησαν καὶ πάσας τὰς καλλιερρησίμους αὐτοῦ γαίας ἐσπειραν, εἰς πάσας τὰς ἐπιστήμας καὶ καλὰς τέχνας ἐθήκαν βάραις στερεάς καὶ εἰς πάντα ἐν γένει ἔδωκαν νύξιν;

Ἀνέκαθεν ὑπῆρχεν ἐν Ἑλλάδι ἐν αὐτοῖς τοῖς μυθολογικοῖς αὐτῆς χρόνοις μέγας τις Σύλλογος, ὅστις ἔθετο τὰς βάραις τῆς κοινῆς αὐτῆς εὐτυχίας. Ὁ Σύλλογος οὗτος, ὅστις συνέκειτο ἐξ ἀντιπροσώπων δώδεκα λαῶν διαφορῶν, τῶν Θετταλῶν, τῶν Βοιωτῶν, τῶν Δωριέων, τῶν Φωκαέων, τῶν Οἰταίων, τῶν Φθιωτῶν, τῶν Μαλιέων, τῶν Δολόπων, τῶν Περραιῶν, τῶν Μαγνήτων, τῶν Λοκρῶν καὶ Ἰώνων, συνεδέετο σφιγνὰ μετὰ τοῦ ἰσχυροῦ μαντείου τῶν Δελφῶν καὶ ἦτο, ὡς εἶπεν, ὁ μοχλὸς τῆς Ἑλληνικῆς ἠθικῆς καὶ πολιτείας, καὶ τὸ διδασκαλεῖον, ὅπερ διὰ τῶν ἱερέων τῶν κατὰ τόπους λοιπῶν ἐπαιδαγωγεῖ καὶ ἠθικοποιεῖ

*) Ὅστε ὁ τίτλος τῆς παρούσης πραγματείας, ὅποιαδήποτε ὅρια καὶ ἂν τις ἀποδώσῃ αὐτῇ ἀνήκει εἰς τὸ Δημόσιον Δίκαιον.

πάντα ἑλληνικὸν λαόν. Ὁ Σύλλογος ὅμως οὗτος ἐκαλεῖτο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἀμφικτυονικὸν συνέδριον. Ἐτερον εἶδος Συλλόγων, οἵτινες συνέδεον ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐνέπνεον εἰς αὐτὴν τὴν ἀγάπην τῆς δόξης, τὴν φιλοπατρίαν καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας, ἦσαν τὰ Ὀλύμπια, τὰ Πύθια, τὰ Νέμεα, καὶ τὰ Ἰσθμια. Εἰς τούτους τοὺς Συλλόγους συνέρρεον πανταχόθεν καὶ αὐληταὶ καὶ κιθαροδοὶ καὶ ποιηταὶ λυρικῶν ᾠδῶν καὶ δραμάτων, ὅπως ἀγωνισθῶσι πρὸς ἀλλήλους περὶ τῶν καλλιστείων. Ἐτι συνήρχοντο ῥήτορες, φιλόσοφοι καὶ ἱστορικοί, οἵτινες διήγειρον πολυειδεῖς ψυχικοὺς ἐρεθισμοὺς ὠφελιμοτάτους εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ εἰς τὴν πρόοδον παντὸς εἴδους μαθήσεως.

Ἐν ταῖς Ὀλυμπίαις ὁ εὐαίσθητος παῖς Θεουκιδίδης ἀκούσας τοὺς ὁμοφώνους ἐπαίνους καὶ τοὺς ἀλαλαγμοὺς καὶ κρότους τῶν Ἑλλήνων ἐνεκα τῆς καλῆς ἐντυπώσεως τὴν ὁποίαν ἐνεποίησαν αἱ ἐννέα Μοῦσαι τοῦ πατέρος τῆς ἱστορίας Ἡροδότου, συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ γείνη καὶ αὐτὸς οἷος ἐγένετο, ἱστορικὸς πολλῶν κάρων ἐκείνου, πατὴρ τῆς ἱστορικῆς κριτικῆς. Ἄλλ' οἱ Σύλλογοι οὗτοι ἐκαλοῦντο πανηγυρικοὶ δημόσιοι ἀγῶνες, ἀποβλέποντες μᾶλλον τὴν γύμνασιν τοῦ σώματος ἢ τοῦ πνεύματος.

Καθαρῶς πνευματικὴ ἑταιρεία ἦτο ὁ σύλλογος συνέστη ἐν Κρότωνι τῆς Ἰταλίας ὅπου τότε ἦτο ἡ μεγάλη Ἑλλάς ὑπὸ τοῦ Σαμίου φιλοσόφου Πυθαγόρου πρὸ τῆς πέμπτης Π. Χ. ἑκατονταετηρίδος. Ὁ Πυθαγορικὸς Σύλλογος δὲν ἔμεινε περιωρισμένος μόνον ἐν Κρότωνι, ἀλλ' ἐξηπλώθη εἰς πολλὰς τῆς μεγάλης Ἑλλάδος πόλεις, ὅπου συνέστησαν ὅμοιαι ἀδελφότητες, ἀγωνιζόμεναι νὰ βελτιώσωνται ἢ καὶ νόμους καὶ νὰ διευθύνωσι τὰς πολιτείας κατὰ τὰ δόγματά των. Ἄλλὰ βίαςκανος δαίμων ἐκώλυσε νὰ λυθῇ πραγματικῶς τὸ πρόβλημα, ὅπερ ἐξέφρασαν ὕστερον ὁ μέγας Πλάτων οὕτως: «Αἱ πόλεις θέλουσιν εὐδαιμονήσει ὅταν ἢ οἱ βασιλεῖς φιλοσοφήσουσιν ἢ οἱ φιλόσοφοι βασιλεύσουσιν». Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸν διωγμὸν καὶ τὸν θάνατον τοῦ Πυθαγόρου ὑπῆρχαν πολλὴν καιρὸν Πυθαγό-

ραιοί, διατηρήσαντες σχολὴν φιλοσοφικὴν μόνον. Τοιοῦτος Πυθαγόρειος ἦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ Ἀρχύτας ὁ Ταραντῖνος διοικήσας τὴν ἰδίαν πατρίδα καὶ στρατηγῆσας ἐξαιρέτα. Ἄλλ' οὗτοι οἱ Σύλλογοι ἐκαλοῦντο σχολαὶ φιλοσοφικαί, ὁ δὲ πρόεδρος τοῦ κεντρικοῦ Πυθαγορικοῦ Συλλόγου, ἦτο τόσον σεβαστὸς διδάσκαλος, ὥστε πᾶσα συζήτησις τῆς ῥήτρας αὐτοῦ ἐθεωρεῖτο περιττὴ διότι αὐτὸς ἔφα.

Σχολαὶ ἐν αἷς ἦτο ἐλευθέραι ἢ συζήτησις καὶ ἐλάμβανον τὸν τύπον Συλλόγων, ἦτο ἡ Σωκρατικὴ Σχολή, ἡ Ἀκαδημαϊκὴ, ἡ Περιπατικὴ, ἡ Στωϊκὴ καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἱρέσεις.

Σύλλογος ἀκολουθῶς συνέστη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐπὶ τῶν Πτολεμαίων, ἐνθα συνέρρεον τότε πανταχόθεν πλῆθος πεπαιδευμένων ἀνδρῶν καὶ φιλοσόφων πάσης αἱρέσεως καὶ ἡ Ἀλεξάνδρεια ἦδη κατέστη τὸ θέατρον πασῶν τῶν τότε ἐπιστημονικῶν γνώσεων. Δύο δ' αἱρέσεις φιλοσοφικαὶ ἔσχον τότε ἐπὶ τέλους μεγάλην ἐπιρροὴν εἰς τὸν κοινωνικὸν βίον, ἡ Ἐπικουρείος καὶ ἡ Στωϊκὴ. Ἄλλ' ἐκ τούτων ἡ μὲν Ἐπικουρείος ἐξήτει τὸ ἔσχατον ἀγαθὸν ἐν τῇ ἡδονῇ, ἡ δὲ Στωϊκὴ καίπερ ὑψηλοτέρα καὶ εὐγενεστέρα τῆς Ἐπικουρείου ἐμπνέει ὅμως εἰς τὸν ἀνθρώπον αὐτάρκειάν τινα παρεκτρέπουσαν αὐτὸν εἰς ὀλεθριωτάτην ὑπερηφάνειαν εἰς ἀποθέωσιν ἑαυτοῦ καὶ τῶν ἰδίων ἀρετῶν καὶ ἀποτυφλοῖ αὐτὸν εἰς τὰς ἐλλείψεις τῆς φύσεώς του.

Οἱ Στωϊκοὶ ἦσαν ἀπομεικρυσμένοι ἀπὸ τῆς ἐννοίας τῆς ἀγάπης, ἥτις φιλιώνει τὰ πάντα ἐξισάζει πάσας τὰς ἀντιφάσεις καὶ μεσιτεύει εἰς πάντα τὰ ἀγαθὰ.

Ἄνευ δὲ τῆς ἀγάπης, οὐδὲν καλὸν δύναται νὰ κατορθωθῇ. Ἀεῖποτε ἐμελλεν ἡ ἀνθρωπότης ν' ἀναβαίη βαθμίδας τινὰς τοῦ προορισμοῦ αὐτῆς καὶ πάλιν νὰ καταβαίη ἐκείθεν εἰς τὸ σκότος τῆς ἀμαθείας, διότι ἐλείπειν ἡ ἀγάπη, ἡ βᾶσις πάντων τῶν ἀγαθῶν.

Τὴν βᾶσιν ταύτην, ἐφ' ἧς δύναται νὰ οἰκοδομηθῇ ὁ ἀνθρώπινος προορισμός, προῶριστο ἀνωθεν νὰ τὴν φέρῃ τότε εἰς τὸν κόσμον ὁ Χριστιανισμός.

Τότε πρώτον συνέστη Σύλλογος ἀληθῆς καὶ κραταίως, οὗ Πρόεδρος μὲν ἦν ὁ ἰδρυτὴς Χριστιανισμοῦ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, μέλη δὲ τακτικὰ δώδεκα οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι, κανονισμὸς δὲ συντομωτάτος τὸ «Ἀγαπάτε ἀλλήλους.» Ἀκολούθως συνέστησαν ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων ἢ τῶν μαθητῶν αὐτῶν ἄλλοι Σύλλογοι ὀνομαζόμενοι τότε ἐκκλησίαι ἢ κοινότητες. Πᾶσα κοινότης εἶχεν ἓνα Ἐπίσκοπον, ὅστις μετὰ τοῦ Συμβουλίου τῶν Πρεσβυτέρων διέταττε τὰς ἐκκλησίας, ἐδίδασκεν, ἐστερεῖ τοὺς προσηλύτους εἰς τὴν πίστιν καὶ διοικῶν τὰ ὀλίγα προσφερόμενα ἀργύρια, ἐφρόντιζε περὶ τῆς Ἐπιστολικῆς κοινωνίας πρὸς τὰς ἐξωτερικὰς κοινότητας. Τίς δύναται νὰ μὴ θαυμάσῃ τὴν ὑπερφυσικὴν δύναμιν, ἣν ἐκτέλεσαν οἱ μικραὶ αὗται κοινότητες, οἱ ἐλάχιστοι οὗτοι Σύλλογοι διὰ τοῦ βραχυτάτου αὐτῶν κανονισμοῦ «Ἀγαπάτε ἀλλήλους!»

Ἐναντίον τῶν φρικτῶν διωγμῶν τῶν Ἰουδαίων, τῶν εἰδωλολατρῶν παντὸς τόπου, καὶ τῶν αἰμοδρόμων αυτοκρατόρων τῆς Ῥώμης, ἀντέταξαν τὴν αὐταπάρησιν, καὶ ὕψωσαν τὴν δύναμιν τῆς βουλήσεως εἰς τοσοῦτον βαθμὸν, ὅν ἀληθῶς μόνον τὸ παράδειγμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἢ σταύρωσις αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος, ἠδύνατο νὰ φθάσῃ. Διὰ τῆς καρτερίας αὐτῶν αἱ χριστιανικαὶ ἀδελφότητες ἐμάλαξαν τὴν καρδίαν τῶν διωκτῶν καὶ τέλος ἀπὸ τοῦ 323 ἔτους Μ. Χ. ἔπαυσε πᾶσα καταδίωξις αὐτῶν ἀναφανέντος προστάτου τοῦ Χριστιανισμοῦ τοῦ Κωνσταντίνου.

Τότε εὖρον καιρὸν ἀναπαύσεως αἱ ἀκράδαντοι ἐκείναι ψυχαί, οἱ θεοὶ ἐκεῖνοι Σύλλογοι οἱ ἐμπνεόμενοι ὑπὸ τῆς ἀγάπης καὶ ἔχοντες τὴν θείαν ἐντολήν νὰ ἀδελφοποιήσωσι τὴν οἰκουμένην. Ἀλλὰ δυστυχῶς κατήντησε, φαίνεται, φυσικὸν εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ διδάσκηται πάντοτε ὑπὸ τῶν ἰδίων καὶ πολλάκις ὑπὸ τῶν αὐτῶν παθημάτων. Οἱ παλαιοὶ Σύλλογοι τῶν ἁγίων μετεβλήθησαν ἀπὸ τοῦδε εἰς τάγματα ὀκνηρῶν ἀμαθῶν, ὑποστηρίζοντες τὸ σκότος καὶ τὰς δεισιδαιμονίας, τὰ ὅποια ἀντὶ νὰ δώσωσι νέαν ὠθησὶν εἰς τὴν ἐκλεκτικὴν λεγομένην φι-

λοσοφίαν, περιώρισαν τὸ πνεῦμα καὶ ἐδέσμευσαν πᾶσαν ἐπιστημονικὴν πρόοδον.

Τῷ 1453 ἔτος Μ. Χ. καταστραφείσης τῆς τῶν Βυζαντινῶν βασιλείας, στίφη Ἑλλήνων διδασκάλων συνηλάθησαν εἰς τὴν Ἑσπερίαν Εὐρώπην ἐνθα ἐμφυτεύσαντες πάντα τὰ καλὰ τῆς ἑλληνικῆς παιδείας διέδωκαν καὶ αὐτὴν τὴν τῶν προγόνων ἰδέαν περὶ συστάσεως διαφόρων Συλλόγων ἐν πληρεστέρα ἢ πάλαι σημασία.

Καίτοι δὲ ἦσαν τὸ πρῶτον ὑπὸ τὴν αὐστηρὰν ἐπιτήρησιν τῆς παπικῆς πλάνης πάντα τὰ γυμνάσια καὶ λύκεια, καὶ ἡ γλῶσσα τῶν σοφῶν ἦτο ἠναγκασμένη νὰ στρέφεται πάντοτε περὶ τὰ στενὰ ὅρια τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Διαθήκης, ἐπὶ τέλους ὅμως τὸ πνεῦμα τῆς ἐπιστημονικῆς προόδου τοῦ πολιτισμοῦ, κατόρθωσε ν' ἀποσείσῃ τὸν ζυγὸν τοῦτον, καὶ νὰ φθάσῃ εἰς τοῦτο τὸ σημερινὸν ὕψος, ὅπως ἀναβαίνων ὁ φιλόσοφος τῆς Εὐρώπης δύναται νὰ ἐκφωνήσῃ: Ὡ ποῖον σκότος ἀμαθείας ἐκάλυπτε τὴν πατρίδα μου! εἰς ποῖαν ἄβυσσον δεισιδαιμονιῶν κατεκρημνίσθη ὁ ἀνθρώπινος λόγος, διότι ὠδηγεῖτο ὑπὸ τῆς πλάνης, ἣτις ἐσφραγίσθη τὴν ἀντιπροσωπικότητα τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν προστασίαν τῆς πίστεως!

Σήμερον ἂς κραυγάζωσιν ὁ Πάπας καὶ οἱ Καρδινάλιοι καὶ τὰ τάγματα τῶν Ἰησουϊτῶν, ἂς δημοσιεύωσι τὰ ἀναθέματα αὐτῶν κατὰ τῆς προόδου καὶ ἐναντίον τοῦ πνεύματος τῆς καθαρᾶς Χριστιανικῆς θρησκείας, ἂς κηρύττωσιν ὡς δόγμα θρησκευτικὸν τὸ ἀλάνθαστον τοῦ Πάπα. Εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπακούσῃ τὸ πνεῦμά μου εἰς τοιαύτας βλασφήμους ἰδέας.

Ἐγὼ θέλω τὸν ἄνθρωπον ν' ἀναβαίνει διὰ τοῦ ἀεροστάτου εἰς τὰ ὕψη τῆς ἀτμοσφαιρας, ὅθεν μετεωρολογῶν ἐκτὸς πάσης πολιτικῆς τύρβης καὶ καλογηρικῆς προλήψεως, νὰ θαυμάζῃ τὸν κόσμον καὶ νὰ προσεγγίξῃ τὴν φαντασίαν αὐτοῦ εἰς τὸν Ὑψιστον.

Θέλω νὰ διέρχωμαι τὰς Ἠπειρούς διὰ τῶν σιδηροδρόμων ταχὺς ὡς τὰ πτηνὰ διατρυπῶν καὶ αὐτὰ τὰ Ἰμαλῆα, θέλω νὰ ἐνώνω τὴν Μεσόγειον καὶ Ἐρυθρὰν θάλασσαν, ὅπως περιηγῶμαι τὴν Οἰκουμένην ἐντὸς μηνῶν ὀλίγων, θέλω νὰ ἤ-

μαι ταυτοχρόνως ἐν Ἀμερικῇ, ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐν Ῥωσίᾳ, ἐν Ἰσπανίᾳ, ἐν Ἰνδίᾳ, ἐν Ἰαπωνίᾳ καὶ νὰ συνδιαλέγωμαι πραγματικῶς μετὰ τῶν φίλων μου.

Θέλω νὰ ὑψώσω τὸν ἄνθρωπον διὰ τῶν ὑψηλῶν τούτων ἔργων· θέλω νὰ ἐξευγενίσω αὐτὸν διδασκῶν αὐτῷ τὴν ἱστορίαν, τὴν λογικὴν, τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας, τὸ δίκαιον, καὶ νὰ ὀδηγήσω αὐτὸν εἰς τὴν ἀλήθειαν. Ἀπαγε! Ἀπαγε! ἀπ' ἐμοῦ, ὦ μιὰρὰ ἀμάθεια καὶ δεισιδαιμονία. Ὡ πόσον ἀτυχῆς εἶμαι διότι αἱ τρίχες μου ἐλευκάνθησαν! Εἶθε νὰ ἐγεννώμην σήμερον, ὅτε αἱ ἐπιστήμαι ἔλαβον νέαν πρόοδον.

Σήμερον βλέπω παντοῦ Συλλόγους ἐν τῇ πληρεστάτῃ αὐτῶν σημασίᾳ. Ἐνταῦθα Σύλλογος φιλοσόφων — ἐκεῖ Σύλλογος μαθηματικῶν — παρέκει Σύλλογος φιλολόγων — μακρύτερον Σύλλογος ἰατρῶν — νομικῶν καὶ ἔτι ἀπώτερον τοσαύτην ποιικίαν Συλλόγων, εἰς ὅσους σχεδὸν κλάδους δύναται νὰ διαιρεθῶσιν αἱ ἐπιστήμαι.

Χαῖρε, ὦ ἐπερχομένη γενιά, ἥτις θέλεις ἀπολαύσει τῶν καρπῶν τῶν Συλλόγων τούτων, ἀποθνήσκω τοῦλάχιστον πλήρης ἐλπίδων, ὅτι εἰσῆλθεν ἡ ἀνθρωπότης εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας.

Ἀλλὰ τὴν ὑψηλὴν ταύτην ἐκφώνησιν τοῦ Εὐρωπαϊοῦ ἀφήσαντες, ἂς ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν μητέρα τῶν ἐπιστημῶν καὶ τοῦ πολιτισμοῦ Ἑλλάδα. Οἴμοι! ὅποιαν λύπην προσερεῖ εἰς τὴν ἑλληνικὴν καρδίαν ἢ ἀπὸ τῆς Εὐρώπης εἰς τὴν Ἑλλάδα κάθοδος. Μόλις μετ' ἀλλεπάλληλα πρόσφατα παθήματα, ἠδυνήθημεν νὰ ἐνοήσωμεν ὅτι ὁ προορισμὸς τῆς Ἑλλάδος τοῦ νὰ διαδώσῃ τὸν πολιτισμὸν ἐν τῇ Ἀνατολῇ διὰ μόνης τῆς διαδόσεως τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας, δύναται νὰ τελεσθῇ. Σήμερον ἐνοήσαμεν τὰς ἐλλείψεις ἡμῶν εἰς πάσας τὰς ἐπιστήμας καὶ βιομηχανικὰς τέχνας, σήμερον ἠσθάνθημεν τὴν ἀνάγκην ἐταιρειῶν καὶ Συλλόγων, τῶν μοχλῶν τούτων πάσης προόδου.

Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ μεμψιμοιρῶμεν οὕτω, οὔτε ν' ἀποθαρρυνθῶμεν ποτέ! Ἐν τῇ πατρίδι ἡμῶν ὑποφαίνονται πολλαὶ ἐλπίδες προόδου πνευματικῆς. Παραδείγματα ἔστωσαν οἱ Φιλεκαπαιδευτικοὶ Σύλ-

λογοὶ, ὁ πρὸς διάδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων ἐν Ἀθήναις Σύλλογος, ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει Φιλολογικὸς Σύλλογος, καθὼς καὶ πλείστοι ἄλλοι εἰς πλείστα ἄλλα μέρη, ὡς καὶ ἐν Σμύρνῃ ὁ Φιλεκαπαιδευτικὸς Σύλλογος Ὀμηρος, ὁ πλείσθ' ὅσα καλὰ ἐπαγγελόμενος τῇ προσφιλεστάτῃ πατρίδι, ὁ καταρτιζόμενος Σύλλογος τῶν ἐπιστημῶν ἰατρῶν *) καθὼς καὶ εἰς πολλὰ τῆς Μικρασίας μέρη.

Τοῦτο δεικνύει ὅτι ἡ Ἑλλάς εἰσῆλθεν εἰς τὸ στάδιον τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἤρξατο νὰ ἐφαρμόζῃ τὰς ἐπιστημονικὰς γνώσεις εἰς τὸν πρακτικὸν αὐτῆς βίον.

Εἶθε δὲ νὰ ἔχωμεν ἀπαξάπαντες ἀπὸ κοινοῦ πάντοτε ἐν ἡμῖν τὴν ἀγάπην, ἵνα ἐν ὁμονοίᾳ εὐρίσκωμεν τὴν ἀλήθειαν καὶ ἐμπνεύσωμεν εἰς τὰ τέκνα ἡμῶν ὑγιεῖς ἰδέας, ὅπως ἀναστήσωμεν πάλιν ἄλλους Πλάτωνα καὶ Ἀριστοτέλους.

Θ. Γ. Π.

ΕΠΙΣΤΟΛΙΜΑΙΑ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

ΠΕΡΙ

ΟΝΟΜΑΤΟΘΕΣΙΩΝ ΤΙΝΩΝ ΕΝ ΣΥΡΩ.

(Συνέχεια ἴδε φυλ. Β'. καὶ τέλος.)

Κυπερούσα (ἢ) βεβαίως ἢ ἐν τῇ Πανδώρα παραγωγῇ εἶναι ἡ μόνη πιθανὴ καὶ ἀληθὴς ἐκ τῆς κυπέρου κοινῶς κύπειρος βοτάνου ἰατρικοῦ καὶ ἐδωδίου. Ἐάν ὑπάρχουν κηπάρια ἤτοι μικροὶ κήποι κατὰ τὸ μέρος ἐκεῖνο ἴσως ὀρθότερον θὰ ὠνομάζετο καὶ θὰ ἐγράφετο Κηπερούσα (ἢ) διὰ τὴν ἀληθείαν καὶ τὸ τοῦ ἄσματος.

Κ' ἓνα κλων βασιλικὸ ἀπὸ τὴν Κηπερούσα ἀλλ' ἢ παραγωγῇ αὐτῇ ὁμολογοῦμεν ὅτι

*) Σ. Σ. Ἐτέθη ἡ λέξις «Ἐπιστημῶν Ἰατρῶν», καθὼς ὑπάρχουσι καὶ πλείστοι μὴ ἐπιστήμονες, ὡς καὶ Δικηγόροι καὶ Διδάσκαλοι ἐν Σμύρνῃ οἵτινες εὐρίσκονται ὅλως εἰς διάστασιν πρὸς τὴν ἐπιστήμην, καὶ οἵτινες ὡς ἐχιδναὶ ἰοβόλοι εἰσχωροῦσι πανταχοῦ, μὴ ἔχοντες οὐδ' ἱερὸν οὐδ' ὄσιον. Ἐπὶ πάντων τούτων θέλωμεν ποιῆσαι ἐκτενῆ ἀνάπτυξιν ἐν καιρῷ τῷ δέοντι.

εἶναι περιττή καὶ τολμηρά, ὄχι ὅμως τολμηροτέρα ἄλλης τινος καθ' ἣν λόγως τις, ὁ ὑποθέσας δηλαδὴ ὅτι εἰς τὴν ἐν Σύρῳ θέσιν Καβεῖρι (τὸ) ἢ κατ' ἄλλους Καβοῦρι (τὸ) ὑπῆρχεν ἱερὸν τῶν Καβεῖρων, μετέβαλε τὴν Κυπερούσαν εἰς ὑπὲρ οὐσαν !!!

Καμπιά (τά) λοφίσκος ἄνωθεν τοῦ Βῆσσα' ὀνομασθεὶς οὕτω ἐκ τοῦ μικροῦ ὄροπεδίου, κάμπου, ὡς γνωστὸν παρὰ τοῦ λαοῦ καλουμένου, ὅπερ κεῖται ἐπὶ τῆς κορυφῆς του ἢ διὰ τὰς πολλὰς καμπάς, ἃς ποιεῖται ὁ ἀναβαίνων πρὸς τὴν κορυφὴν.

Καταφυά (ἡ) ὄρεινὴ θέσις μετὰ τινος ὀπῆς φυσικῆς ἕως καταφυγῆ (ἡ), ἢ καταφυγή (τὸ) ὀνομασία ὑπάρχουσα ἐν Κύθῳ, Τήνῳ, Ἀντιπάρῳ, καὶ ταῖς πλείσταις τῶν νήσων.

Κώμητο (τὸ) ἢ κάλλιον Κώμητο ἐκ τοῦ κώμη' θέσις κατὰ τὸ νότιον τῆς νήσου μέρος, κατάφυτος μετ' ἀφθόνων ὑδάτων.

Κοῦμός (ὁ) ἕως κωμός ἐκ τοῦ κώμη (ἡ) ἢ κώμος (διασκεδάσις), ἀπὸ συμβάντος τινός ὀνομασθεῖσα οὕτως, ἢ ἐκ τοῦ κομμός (στολισμός).

Κριός (ὁ) ὄρος δύσβατον ἀπὸ συμβάντος τινός ἕως ὀνομασθὲν οὕτω.

Καστρί (τὸ), Κολωνάκι (τὸ), Βόλταις, (ἡ), Ὑδράς (ὁ), ἕως Ὑδραγωγός, θέσις με ἐρείπια κτιρίων ἀγνώστου ἐποχῆς.

Καρμανιόλος (ὁ) θέσις μετὰ ποσίου ὕδατος ὀνομασθεῖσα οὕτως ἐκ τοῦ ἰδιοκτῆτου ὄν ἐκάλουν ἐμπαικτικῶς Καρμανιόλον (δημοκράτην) καὶ ἄλλαι δὲ θέσις φέρουσιν ὀνομασίαν ἐκ τοῦ ἰδιοκτῆτου ἀλλὰ παρασφραζέντος τοῦ ὀνόματος μετὰ δυσκολίας δύναται τις νὰ τὸ ἐνοήσῃ, λόγου χάριν βρύσις τις καλεῖται Νικολίτσα (ἡ ἢ τοῦ) θέσις τις Τερέτου (τοῦ) ἄλλαι τοῦ Μαύρου, Μπαμπακάς (ὁ), Φιριάτσι (τὸ ἢ τοῦ) Σ τ' Ἀφόνου, Δανιὴλ (τοῦ) Ἀβράμη (τοῦ) Περσέλη (τοῦ) Μισὲ Παυλῆ (τοῦ) Σάντου (τοῦ) Μπαρμπαιζάννη (τοῦ), Ψύχα (τοῦ) Ῥόζου (τοῦ) καὶ πλείσται ἄλλαι.

Κίνι (τὸ) θέσις μετ' ὕδατος ἕως ὀνομασθῆναι, ἐνεκεν συμβεβηκότος τινος κοινῆ, διότι εἰς πολλὰς Ἑλληνικὰς χώρας ὑπάρχουσι θέσις ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν ταύτην.

Καραμπογιά (ἡ) ὄρος ὀνομαζόμενον οὕτω διότι ἐπ' αὐτοῦ ὑπάρχει μέγα ποσὸν θεϊκοῦ σιδήρου (καραμπογία)

Καμινάκι, Κηπάρι, Κλημάτα, Κοιλιάδα, Ἀμπέλα, Πηγαδάκι, Ξερὴ συκιά, Κάβος, Τὰ διὸ νερά, Ἡ δὴ σπηλαιῖς, Χαρουπιά, Λειβάδια, Βουνάκι, Πηγή, Ἀγρός, Ἀγρελας (ἀγριελαία) Λιῶνας, Βρυσάκι' διάφοροι θέσις τῶν ὁποίων τὸ ὄνομα φανερώσει τὸ πρᾶγμα, ἂν καὶ εἰς τὴν τελευταίαν θέσιν εὐφυῆς τις φίλος τῶν πατρίων, ἐπίστευσε τὴν ὑπαρξίν ἱεροῦ τοῦ Εὐρουσάκου.

Κακὸς κατήφορος (ὁ) ὄρος ὄνομα καὶ πρᾶγμα.

Καράβι, Κατεργάκι, Βάρκα (ἡ) Δελφίσι (τὸ) Πηδάλι (τὸ) παραθαλάσσιοι θέσις ἐνεκα ὁμοιότητος ἢ καὶ ἐνεκα συμβεβηκότος ὀνομασθεῖσαι οὕτως.

Κλεισούρα (ἡ) στενωπὸς κατὰ τὸ βόρειον τῆς νήσου μέρος ὄνομα δηλαδὴ καὶ πρᾶγμα ἄλλη δὲ τις στενωπὸς παρὰ τῆ Βάρῃ καλεῖται Ἐμπάτης (ὁ) καὶ ἑτέρα Πέραμα (τὸ).

Κόφα (ἡ) Αὐγὸ (τὸ) ὄρη ὁμοιάζοντα μετὰ τὸ σημαίνον τῆς λέξεως.

Λανάδο (τὸ) καὶ Νάττο καλούμενον νησιδίων ἀντικρὺ τοῦ λιμένος τῆς Σύρου ἄλιεύς τις μοι ἔλεγεν ὅτι οὐχὶ Λανάδο ἀλλὰ Γανάδο ὀνομάζεται τοῦτο ἐκ τοῦ πρασίνου χρώματος (Γανάδας) ἦν τὸ νησιδίων τοῦτο ἔχει ὡς περιέχον μεγάλην ποσότητα χαλκούχων, ὡς φαίνεται, χωμάτων.

Λίθαργος (ὁ) ὄρος δύσβατον ἕως λίθος ἄργός ἦγουν ἄχρηστος.

Λιά (ἡ) ὄροπέδιον ὁμαλὸν παρὰ τῷ Σύριγγι ἕως Λεῖα.

Μελιττὸ (τὸ) ἢ Μάρμαρον ἡ δευτέρα ὀνομασία ἀπεδόθη εἰς τὴν θέσιν ἐκ τινος μαρμαροῦ ἐκεῖ εὐρεθέντος ποτέ ἢ δὲ πρώτη ἕως διότι ἐκεῖ ὑπῆρχον πολλοὶ μελιττῶνες' Μελιττῶν ἢ Μελιττὸς ὑπῆρχε, νομίζομεν, καὶ πόλις τις κατὰ τὴν ἀρχαιότητα.

Μάλια (τά) ὄροπέδιον ὁμαλὸν ὄπισθεν τοῦ Πισκοπιῦ ἕως τὰ Ὄμαλά κατὰ παρασφραζέντος τῆς λέξεως.

Μαυροβούνι, Μαύρη μάνδρα, Μαύρη σπήλιά, Μαῦρος κρεμός, Ἀσπρος κρεμός, Μελαναῖς πέτραις, Κόκκινα χρώματα τὰ

ὀνόματα φανερώουσι τὰ πρᾶγματα καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις δὲ ἀναφέρονται τοιαῦτά τινα' λόγου χάριν Κυάναει πέτραι, Λευκὴ ἀκτὴ ἐν Βυβόια, Θράκη καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις δὲ ἔθνεσι τὸ αὐτὸ συμβαίνει **Monte bianco, Montenegro** καὶ ἄλλα ἀλλαχού.

Νῆτες (ἡ) ὄρος εἰς τὸ νότιον τῆς Σύρου μέρος ἐκτεινόμενον πρὸς τὴν θάλασσαν μετὰ ὁμώνυμον ἀκρωτήριον' μήπως παράγεται ἐκ τῆς Ὀμηρικῆς λέξεως Νεῖατα σημαίνουσης ἔσχατα; τότε δὲ εἶναι ὄνομα καὶ πρᾶγμα.

Ἐπρόκαμπος (ὁ) καὶ Ἐπρόχωμα (τὸ) ἀκαρπα ἐπίπεδα.

Πάγος (ὁ) θέσις εἰς τὸ μεσόγειον τῆς νήσου παρὰ τὴν Μεσσαριάν (κέντρον τῆς νήσου κατὰ τοὺς χωρικούς) ἢ λέξις παρὰ τοῖς ἀρχαίοις σημαίνει λόφον ἢ δῆμον.

Πελεκανιά (ἡ) λατομείον ὄνομα καὶ πρᾶγμα συνθέστατον ἐν ἀπάσαις ταῖς Ἑλληνικαῖς ἐπαρχίαις ἐν Χίῳ ὑπάρχει καὶ Λατόμι (τὸ).

Ποῦντα (ἡ) ἀκρωτήριον παρὰ τὸ Λοιμοκαθαρτήριον ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς λέξεως **Punta** σημαίνουσης τὴν ἀκρην.

Παρακοπή (ἡ) θέσις μετὰ κηπάριον ὀνομαζομένη οὕτω διότι ἀληθῶς παρακόπτει (στρέφεται) ὁ πρὸς τὰ Ποσειδία ἄγων ἢ διότι εἶναι παρὰ τὴν κοπὴν δηλαδὴ τὸ μέσον τῆς ὁδοῦ.

Προκόπης (ὁ) θέσις ἀδενδρος ὀλίγων πρὸ τῆς παρακοπῆς.

Ποσειδία (τά) ἢ Ποσειδωνία (ἡ) καὶ Δελαγράτζια (**Della Grazia**) ἡ τελευταία ὀνομασία ἐκ τινος ναῖσκου φέροντος τὸ ὄνομα τοῦτο' θέσις μετὰ λιμένος κατὰ τὸ νοτιοανατολικὸν τῆς νήσου μέρος' εἰς ταύτην τὴν θέσιν εὐρέθησαν κατὰ τὸ 1839 ἐρείπια ναοῦ μετὰ τινος λίθου ἐνεπιγράφου ἐξ οὗ ὑποθέτουσι τὴν ἐκεῖ ὑπαρξίν ναοῦ Ποσειδωνίου τοῦ Ἀσφαλείου.

Πρασονῆσι (τὸ) καὶ Ψαθονῆσι (τὸ) νησιδία παρὰ τὸν λιμένα τῶν Ποσειδίων ὀνομασθέντα ἕως οὕτως ἐκ τῶν φυτῶν, ὧν τὰ ὀνόματα φέρουσι. Συμβαίνει ὅμως νὰ ὀνομασθῶσιν οὕτως ἐκ τινος ὁμοιότητος.

Πετροβούνι, Πασά γιαλός, Γαδουροκουλίστρα, Κακοβούνι, Ὀβριόκαστρον, Ἀτζιγκανάκαστρον, Κασίδης ὀνομασίαι ὄρεινων

θέσεων ὑπάρχουσαι καὶ εἰς ἄλλας Ἑλληνικὰς χώρας' τὰ δύο τελευταῖα ἀποδίδονται συνήθως εἰς ξηρὰ καὶ εὐτελεῖ ὄρη.

Πύργος, ὄρος τὸ ὑψηλότερον τῆς Σύρου γράφοντες ἐν τῇ εἰσαγωγῇ τῆς παρούσης πραγματείας δὲν ἀνεφέραμεν τὴν λέξιν Περγάντι (τὸ) ὀνομασίαν ὑπάρχουσαν ἐν Ἀκαρνανίᾳ, Εὐβοίᾳ καὶ ἀλλαχού.

Σκάρπα (ἡ) (Ἑπὶ ὄρημα ἰταλιστὶ Scarpa) καὶ Καλαπόδι (τὸ), νησιδία ὁμοιάζοντα μετὰ τὸ σημαίνον τῆς λέξεως' περὶ τοῦ δευτέρου ποιητῆς τις κατεσκεύασεν ἂν δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν οὕτω, τὸν ἐξῆς στίχον.

Ἐκ τῶν μινάντων ψυχίων ἕς τὰς χεῖρας τοῦ Πλάστου
[ἐρρέθη]

κ' ἔχει τὸ σχῆμα καὶ τ' ὄνομα Καλαποδίου ἐντίχου.

ἐπὶ τοῦ πρώτου ὑπάρχουσι καὶ δύο ὁμίσκοι καλούμενοι Μεγάλ' ἀγκάλῃ καὶ Βαθεῖα ἀγκάλῃ. Ἐτερον νησιδίων παρὰ τὸ δεύτερον κείμενον καλεῖται Στρογγυλὸ (τὸ) καὶ ἕτερον Σκόπελος (ὁ).

Σκληπί (τὸ) θέσις μετὰ τινων κήπων καὶ μετὰ ὕδωρ πιθάνων Ἀσκληπιεῖον.

Σχιζομεναῖς (ἡ) καὶ Σχιζόμενα (τά) θέσις ὄρεινὴ μετὰ σχισμῶδων ἐπὶ τοῦ ἐδάφους' τὸ ὄνομα δεικνύει τὸ πρᾶγμα.

Σκληρὴ (ἡ) ὄνομα καὶ πρᾶγμα' ἐδαφος πετρώδες' οὕτω σκληραῖς ὀνομάζονται ἐν ταῖς νήσοις ὅλα τὰ πετρώδη καὶ εἰς νομὴν μόνον χρῆσιμα ἐδάφη.

Σύριγγας (ὁ) θέσις μετὰ τινων κηπαρίων εἰς τὸ βόρειον τῆς νήσου μέρος ὀνομασθεὶς οὕτω ἐκ τοῦ ἐκεῖ ὑπάρχοντος σύριγγος ἐξ οὗ ἀναβλύει ὀλίγιστον μεταλλικὸν ὕδωρ.

Σταυρός, Σὰ Γιάνκιμος, Σὰ Στεφάνου, Ἀγία Βακού, Ταξιάρχης, Παναγιᾶ, Ἀγία Παρασκευή, Ἀἷς Λουκάς, Ἀἷς Ἀνδρέας, Πανάχραντος, Φανερωμένη, Ἀσώματος, Παντάνασσα, θέσις ὀνομασθεῖσαι οὕτω ἐκ τῶν ἐκεῖ κατῶν.

Τουρκοβούνι (τὸ) ὄρος τραχὺ κατὰ τὸ βόρειον τῆς νήσου μέρος. Ἰδοὺ πῶς ἐξηγεῖ τὴν λέξιν ὁ μακαρίτης Κοραῖς. «Τουρκοβούνι ὑπάρχον πανταχοῦ τῶν νήσων σημαίνει τόπον ὄρεινόν φυλασσόμενον ἢ κρατούμενον ἀπὸ Τούρκου.» Ἀπέκτησεν ἀρὰ γε ἐκ ταύτης τῆς αἰτίας τὸ ὄνομα

καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν, ἢ μήπως τὸ Τούρκος ὡς πρῶτον συνθετικὸν σημαίνει κακότητα, ὡς συμβαίνει παρὰ πολλαῖς λέξεσι συνθέτοις ἀπὸ τῆς Τουρκοκρατίας, οἷον Τουρκάνθρωπος, Τουρκόσκυλος σημαίνοντα σκληρὸς ἄνθρωπος, ἄγριος σκύλος καὶ τότε Τουρκοβοῦν σημαίνει κακοβοῦνι διὰ τὴν τραχύτητα.

Τάλαντα (τά) θέσις μετὰ κήπων πιθανῶς ἐκ συμβεβηκότος ὀνομασθεῖσα οὕτως, ἐξ εὐρέσεως δηλαδὴ ἀρχαίων νομισμάτων, ὡς συνειθίζεται νὰ ὀνομάζονται πολλὰ θέσις ἀπαρραλλάκτως μετὰ τὸ ὄνομα τοῦ ἐκεῖ εὐρεθέντος πράγματος* οὕτως ἀνεφέραμεν ἑτέραν τινα καλουμένην τὰ Γράμματα ἐξ ἐνεπιγράφου πλακὸς ἐκεῖ εὐρεθείσης, ἄλλη καλεῖται τὰ Χρυσᾶ δακτυλίδια ἐκ τῶν ἐκεῖ εὐρεθέντων ἀρχαίων χρυσῶν δακτυλίων καὶ νομισμάτων* ἄλλαι θέσις ὀνομασθεῖσαι ὡς λέγεται οὕτως Πλάκα (ἡ) Πίθους (τῶς) Κεραμιά (τά), ἡ μὲν πρώτη ἐκ πλακὸς ἀρχαίας, ἡ δευτέρα ἐξ ἀρχαίου πίθου καὶ ἡ τελευταία ἐξ ἀρχαίων ἀγγείων ἐκ κεράμου ἐκεῖ εὐρεθέντων.* Ἴσως δὲ ὀνομασθησαν οὕτω διότι σύδενδρος καὶ πλουσία ἡ θέσις.

Τρία λαγγόνια (τά) ὄρος μετὰ τρεῖς βαθείας σχισμάδας εἰς τὴν μίαν τῶν ὁποίων φαίνονται ἐρείπια ἀρχαίου κτιρίου.

Τρία ἀδέρφια (τά) τρεῖς λόφοι ἰσομεγέθεις περίπου καὶ ἀντικρυς ἀλλήλων κείμενοι.

Τρυπητή (ἡ) ὄρεινὴ θέσις παρὰ τὸν Φοῖνικα μετὰ ὅπας φυσικὰς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐκ τῆς μιᾶς τῶν ὁποίων ἀναβλῖει ὕδωρ.

Τούρλος (ὁ) ὄνομα καὶ πρᾶγμα ὄρος ἐν σχήματι τρούλλου.

Φοινικιά (ἡ) καὶ Φοίνικας (ὁ) τὸ πρῶτον ὄρος μετὰ τινα κηπάρια ἐπ' αὐτοῦ, τὸ δεύτερον κοιλάς παραθαλασσία, ἀναμφιβόλως ἐκ τοῦ δένδρου οὗ τὴν ῥίζαν φέρουσιν. Ἡ ὑπόθεσις ὅτι χρονολογεῖται ἐκ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἐθαλασσοκράτουσιν οἱ

* Εἰς Τάλαντα εὐρέθη πρό τινων ἐτῶν καὶ λίθος μετὰ τῆς ἐξῆς ἐπιγραφῆς «Ἠγησοῦς Κλεομβρότου θυγατρὸς προῖξ τὸ χωρίον.» Τίς δ' ἡ Ἠγησώ αὕτη καὶ ποίας ἐποχῆς ἄγνωστον.

Φοίνικας εἶναι τὸ ὀλιγώτερον σχολαστικῆ.

Φουρλάκκοι ἢ Βουρλάκκοι κοιλάς ἀνωθεν τῆς Παρακοπῆς ἴσως κατὰ παραφθορὰν ἐκ τοῦ Βρουκολάκκοι διότι καὶ εἰς ἄλλας νήσους ὑπάρχουσι θέσις ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν ταύτην τὸ παράδοξον εἶναι ἡ ὑπαρξίς τῆς ῥίζης Φουρ ἢ Βουρ εἰς πολὺς τῆς νήσου θέσεις ὡς Βουρλίδια ἢ Φουρλίδια (τά) καλεῖται χθαμαλὸν τι ἐπίπεδον κατὰ τὴν ἀμαξήτον ὁδὸν Πισκοπιῶ. Φούρλια (τά) δὲ ἢ Βούρλια (τά) ἄλλη τις θέσις.

Χριστοῦ τὸ πάτημα, θέσις ἐπὶ τινος λόφου παρὰ τὰ Ποσειδία* τὸ στενὸν τῆς παρούσης πραγματείας δὲν ἐπιτρέπει νὰ ἐκτανθῶμεν ἐπὶ τῆς ὀνομασίας ταύτης* τοῦτο μόνον λέγομεν ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐλληνικὴ χώρα μὴ ἔχουσα θέσιν ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν ταύτην.

Χάλανδρα (τά) Χαλάνδρι (τὸ) καὶ Χάλαρα (τά) Χαραγαί (ἡ) θέσις ὀνομασθεῖσαι οὕτως πιθανῶς ἕνεκα τῆς ἀνατετραμμένης ἐπιφανείας τοῦ μέρους.

Χασάνη (τὸ) θέσις μετὰ τινος ὄπας ἐξ ὧν ἡ μία μεγαλητέρα, ἴσως ἐκ τοῦ Χωσάνη (ἡ).

Χρούσα (τά ἢ τοῦ) ἢ Κρούσα κατ' ἀναγραμματισμὸν ἐκ τοῦ Κούρσα (τοῦ) διότι κατὰ παράδοσιν τινα ἐκεῖθεν ἐλεηλάτησαν ποτε τὴν νῆσον οἱ πειραταί. Ἄλλ' ἢ σπουδαιότερα παράδοσις εἶναι ὅτι τὸ κτήμα ἀνῆκεν πρό 150 ἐτῶν εἰς τινα παπᾶν Χρούσαν, ὅθεν καὶ σήμερον οἱ γέροντες λέγουσιν αὐτὸ τοῦ Χρούσα.

Χαλικολόγος (ὁ) τόπος συναγωγῆς χαλίκων (λιθαρίων).

Χάρασσῶνας (ὁ) ὄρος δύσβατον ἴσως ὀνομασθῆ οὕτω ἐκ τῶν ἐπ' αὐτοῦ μεγάλων φυσικῶν χαραγμῶν αἵτινες Σχιστά (τά) καὶ Λακκώματα (τά) ἰδιαιτέρως καλοῦνται.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ὀνομασιῶν θέσεων ὑπάρχουσι πολλὰ ἄλλαι τῶν ὁποίων μόνον τὰ ὀνόματα ἀναφέρομεν, ἀναβάλλοντες τὴν ἐρμηνείαν ἐς ἄλλοτε.

Ἀποθήκη, (ἡ) Ἀργαλιὸ (τὸ) Ἀτελιὸ (τὸ) Ἀσπρη Φοντάνα (ἡ) Ἀσκήωτο (τὸ) Ἀλμύρα (ἡ) Βάρδια (ἡ) Δαμαλάς (ὁ) Ἑλληνικὸ (τὸ) Θάνια (ἡ) Καταστέα (ἡ) Καταστέρι (τὸ) Κοχλακᾶς (ὁ)

Καπετανάκη (τοῦ) Καλόγερος (ὁ) Κουκουφᾶς (ὁ) Κορακοπέτρα (ἡ) Κίστρινο (τὸ) Κορίθι (τὸ) Καταλύματα (τά) Λιανοπὴ (ἡ) Λουπαρδάκι (τὸ) Λωτὸ (τὸ) Λούλα (ἡ) Μεγαλεῦσι (τὸ) Μουσταφᾶς (ὁ) Μεγαγαλιὸς (ὁ) Μεσόραχη (ἡ) Μόδι (τὸ) Μαύρη Φοντάνα (ἡ) Μύτακας (ὁ) Ξυλοκοπή (ἡ) Πλάτο (τὸ) Πλατουλὸ (τὸ) Πλατὺς (ὁ) Περδίκι (τὸ) Πήδημα (τὸ) Πινακωτή (ἡ) Πλατούρα (ἡ) Πομόνι (τὸ) Πάλος (ὁ) Ροζιά (τά) Ράσσο (τὸ) Ραχαμὸς (ὁ) Ρίκοπο (τὸ) Ρόπακας (ὁ) Συγγρό (τὸ) Στρίφτη τὸ ῥέμα. Σταυριά (τά) Σαν νερό (τὸ) Στελιά (τά) Στριμεσὸ (ἡ) Φανερό (τὸ) Φαρφουρί (τὸ) Φώκια (ἡ).

A. K. X.

Η ΦΙΛΥΡΑ

[Κατὰ τὸν A. DEBAY.]

A'.

Ἡ Ἀφροδίτη, ἡ πολυθρόνητος ἐκείνη Θεά, ἥς τόσῳ γλυκεῖαν περιέσωσεν ἡμῖν τὴν ἀνάμνησιν ἢ ἐλληνικὴ μυθολογία, ἐξόχως ὑπὲρ πάσαν ἄλλην θεότητα λατρευομένη, ἐπεδείκνυε πανταχοῦ ὑπερηφάνους τοὺς καπνίζοντας βωμούς, τοὺς ὁποίους εἰς τιμὴν αὐτῆς ὁ ἀρχαῖος κόσμος εἶχεν ἰδρῶσει. Ἐξαιρέτως ὁμῶς ἐσημνύετο διὰ τοὺς ἐν Κυθήροις καὶ Κορίνθῳ πλουσιωτάτους ναοὺς, ἐν οἷς ἦσαν ἀφιερωμένοι νεαροὶ ἱερόδουλοι ὑπὲρ τὰς χιλιάδας, τὴν περικαλλῆ αὐτῆς θυμέλην εὐκόσμως διακονοῦσαι.

Ἐν μιᾷ τῶν μεγαλοπρεπῶν τούτων ἑορτῶν, τὰς ὁποίας ἡ Κορίνθος ἐτέλει εἰς λατρείαν τῆς πολιούχου ἐκείνης θεᾶς τῆς, γυναῖκες νεαροὶ πάσαι καὶ περίοπτοι ἐπὶ καλλονῇ συνωθοῦντο ὑπὲρ τὰς δύο χιλιάδας περὶ τοῦ Ἰσθμοῦ τὴν Βασιλίδα. Πανταχοῦθεν δὲ πληθὺς θεατῶν ἄπειρος προσήρχετο ὅπως θαυμάσωσι τὰς ὡραίας ταύτας τῆς Κύπριδος προσκνητήριας. Οὐδέποτε ἀληθῶς πολυτέλεια καὶ μεγαλοπρέπεια ἀνεπτύχθη ἐνάμιλλος ἐκείνης, ἢ οἱ Κορίνθιοι ἐπεδείκνυον κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην. Τὸ πλῆθος ἐν τούτοις ἐ-

φαίνετο ἀνυπόμονον, ὥστε παραδοκοῦν μεγάλης τινὸς ἐπιστημότητος τὴν ἐμφάνισιν...

Περιεμένετο ἐναγωνίως ἡ ἱερά ἄμαξα, ἡ ἄμαξα ἥτις θὰ ἔφερε τὴν ἀντιπρόσωπον τῆς Θεᾶς, τὴν μέλλουσαν νὰ ἀνοίξῃ τὴν πανήγυριν τῶν Ἀφροδισίων.

B'.

Ὅχημά τι καταστεφὸς ἐκ μήκωνος, ῥόδων, μύρτου καὶ κρίνων, ἐφάνη ἤδη διελαῦνον ἐν θριάμβῳ ἀνά μέσον τῆς συμπαγοῦς ἐκείνης δημηγύρεως, ἐνῶ κραυγαὶ ἀγαλλιᾶσεως ἀντήχουν διασειούσαι τὸν αἰθέρα.

Ἦτο ἡ ἄμαξα ἡ ἀναμενομένη.

Ἡ Λαῖς, ἡ ὡραία Λαῖς, ἡ ἀποθεωθεῖσα ἐκείνη κόρη τῆς Κορίνθου, ἥτις ἄλλοτε πολλάκις ἐκπρεπῶς εἶχεν ἀντιπροσωπεύσει τὴν θεᾶν ἐν τῇ ἑορτῇ ταύτῃ, δὲν ὑπῆρχε πλέον!... Κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἐκληρώθη ἀντιπρόσωπος αὐτῆς ἄλλη τις Κορινθία κόρη. Ἡ κόρη αὕτη διαδόχως ἐπὶ κάλλει κατεῖχεν ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῶν τότε χρόνων τὴν ἐπιφανῆ τάξιν τῶν λεγομένων ἑταιρῶν, καὶ ἐκαλεῖτο Φιλύρα.

Ἦραία ὡς ἡ Λαῖς, δὲν ἔστειροτο οὐδὲ τῶν ἠθικῶν αὐτῆς χαρίτων. Πάντες τὴν ἡγάπων εἶχε ψυχὴν πλήρη ἀρετῆς καὶ μεγαλείου ὑπὸ τὸ ἀβροφυῆς αὐτῆς στήθος ἐκρυπτε καρδίαν καθωραϊζομένην ὑπὸ τῶν εὐγενεστέρων καὶ ἀγνοτέρων αἰσθημάτων ἦτο λίαν ἐλευθερία καὶ γενναία, ὅταν ἔπρεπε νὰ ἀνακουρίσῃ τὴν δυστυχίαν.

Τοιαύτη ἦτο ἡ ἐπὶ τῆς ἀμάξης ἐποχουμένη Θεά, ἣν ὁ ὄχλος ὠδήγει πομπῶς ἐπὶ τὴν λιτανείαν, καὶ τῆς ὁποίας ἡ ἐξαισία καλλονῇ εἶχεν ἐκπλήξει τοὺς πάντας, εἶχεν ἐπισπάσει τόσον ἀπληστα τὰ βλέμματα πάντων.

Μετ' ὀλίγον ἡ ἄμαξα καὶ ἡ ἀκολουθία ἔφθασαν πλησίον ναϊδίου, ὅπερ περιστεφέτο ὑπὸ λαμπροῦ ἄλλοις. Ἐκεῖ ἐσταμάτησαν ὅπως ἀναπνεύσωσιν ὀλίγον. Ὁλεθρία στιγμή! Ἡ Φιλύρα παρετήρησε τότε ἐν μέσῳ τοῦ σύγκλυδος ἐκείνου ὄχλου τῶν περιεργῶν, τὸν ὡραῖον Τιμάνθη, νέον ἀνήκοντα εἰς εὐγενῆ καὶ πλουσίαν οἰκογένειαν τῆς Κορίνθου ὅτε αἰφνης ἤσθάνθη

ἐν ἑαυτῇ ἀναδιδομένην θρασειάν φλόγα, τὴν φλόγα διαθέρου καὶ ἀγνοῦ ἔρωτος, τὸν ὅποιον τῇ ἐνέπνευσεν ἢ θεὰ τοῦ νέου Τιμάνθους.

Ἡ ἄμαξα μετ' ὀλίγας στιγμὰς ἐξηκολούθησεν ἐπὶ τὴν λιτανεῖαν χωροῦσα. Μάτην τὸ περιεργὸν τῆς Φιλύρας ὄμμα ἀνεζήτει πυρετωδῶς τὸν ὠραῖον ἐκεῖνον θεὸν τῆς καρδίας της. Τὸν ἀπώλεσε καὶ ἴσως—ἐσκέπτετο—διὰ παντός. Ἡ ἀτυχὴς Φιλύρα ἦτο μακρὰν, πολὺ μακρὰν πλέον τοῦ εὐφροσύνου ἐκεῖνου θαρούδου τῆς ἐορτῆς· τίποτε δὲν ἐβλεπεν· οὐδὲν ἤκουε περὶ αὐτὴν ἢ κεφαλὴ της ἐπυρπολεῖτο ὀλόκληρος μεταβληθεῖσα εἰς φρικώδη κάμινον, ἣν οἱ ἐρωτικοὶ αὐτῆς διαλογισμοὶ εἶχον ἐκκαύσει· ἢ καρδία της καὶ ἡ ψυχὴ της κατεπληροῦτο ὑπὸ τοῦ νέου Τιμάνθους.

Γ'.

Ἐπῆλθεν ἡ νύξ.

Ἡ Φιλύρα ἐν τῷ ἑαυτῆς οἰκίματι κατὰ κλειστός, παρεδίδοτο ὅλη εἰς ἄβυσσον σκέψεων θλιβερῶν καὶ ἀπαισιῶν!

— Τί νὰ κάμω! ἔλεγε σπαρτατομένη ὑπὸ τρομερᾶς ἀδημονίας. Πῶς νὰ θεραπεύσω τὴν βαθεῖαν πληγὴν τῆς ἀτυχοῦς καρδίας μου! Φεῦ, ἐνδικεῖσαι σκληρῶς, ὦ ἄπονον τῆς Κυθῆρας τέκνον! Χθὲς ἐχλεύαζον, τὴν ἰσχύν σου· καὶ σήμερον εἶμαι ἢ πλέον ὑποταγῆς τῶν θελήσεών σου δούλη... Τί νὰ κάμω;...

Ἡ Φιλύρα ἀνεσκήρτησεν αἰφνης καὶ ἐμεῖδισε. Μία ἰδέα εἶχε διαπεράσει ὡς ἀστραπὴ τὸν ἐγκέφαλόν της.

— Ναί! Θέλω τὴν ἐκτελέσει, ἀνέκραξε πλήρης χαρᾶς, ἅμα ἀνατείλει ἡ ἡμέρα.

Ἀληθῶς ἀπὸ προῖας ἡ Φιλύρα ἀνήγγειλεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους της ὅτι προτίθεται νὰ ἀναχωρήσῃ διὰ μακρὸν ταξίδιον. Ἀπέπεμψε πάντας καὶ ἐκράτησε μίαν μόνον γυναῖκα διὰ νὰ ἐπιτηρήσῃ τὴν οἰκίαν της καὶ ἓνα κηπουρὸν διὰ νὰ περιποιηθῇ τὸν κηπὸν της. Αἱ διαταγαὶ της πᾶσαι αὐθαρῆς ἐξεπληρώθησαν. Αὐτὴ δὲ ἐνεδύθη ἀνδρῶν ἱματισμόν, ἔκοψε τὴν ὠραϊκὴν κόμην της καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀναζήτησιν τῆς κατοικίας τοῦ νέου Τιμάνθους ὅπως ἐπιτύχῃ νὰ προσκολληθῇ παρ' αὐτῷ ὡς ὑπηρετῆς.

Ἡ Φιλύρα μετ' ὀλίγον παρίστατο ἐνώπιον τοῦ προσφιλοῦς εἰδώλου τῆς καρδίας της. Ὁ Τιμάνθης ἔρριψε βλέμμα αὐστηρὸν ἐπὶ τοῦ ὑποψηφίου τούτου ὑπέρτου. Ἡρένησε δι' αὐτῶν βαθεῖως τοὺς χαρακτῆρας τοῦ νεαροῦ προσώπου του. Εὔρε τὴν φυσιογνωμίαν του πνεύσαν περιπάθειαν καὶ ἀγάπην, τὴν ὄψιν του εὐπρεπῆ καὶ πλήρη χάριτος. Τῷ ὠμίλησε καὶ γοητευθεὶς καὶ ἐκ τῆς ἀγγινοίας του δὲν ἐβράδυνε πλέον νὰ τὸν προσλάβῃ εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ὑπηρεσίαν.

Οὕτω δὲν ἐβράδυναν νὰ ἐκπληρωθῶσιν αἱ θερμαὶ εὐχαὶ τῆς Φιλύρας. Ἦτο ἤδη πλησίον τοῦ νέου Τιμάνθους, καίτοι ὑπὸ τὸ πρόσχημα ὑπέρτου. Τὸν ἐβλεπεν ἀνέτως ἤκουε τὴν φωνὴν του· καὶ τοῦτο ἤρκει δι' αὐτὴν· μείζονα εὐτυχίαν δὲν ἐπεζήτει.

Περιχαρῆς συνάδευε πανταχοῦ τὸν κύριόν της. Προσεκτικῆς εἰς τὰ ἐλάχιστα αὐτοῦ κινήματα, ἠγγρύπνει φιλοστόργως ὡς μήτηρ ἐπὶ τοῦ τέκνου της. Ὁ εὐγενὴς οὗτος ζῆλός της τὴν εἶχε κουράσει ὀλίγον. Ἀλλὰ πόσον ἦτο εὐτυχὴς ὑπηρετοῦσα ἐκεῖνον, ὃν τοσοῦτον ἐλάτρευε! Μετὰ πόσης γοητείας ἤκουε τὴν φωνὴν του, καὶ ἐμέθυεν ἐκ τοῦ μειδιάματός του. Ἦτο πλέον ὑποταχθεῖσα ἢ δούλη. Ἡ δ' ὑπηρεσία της τῇ εἶχε καταστῆ τοσοῦτον εὐχάριστος, ὥστε ἀφέντως ἀπέθνησκεν ἐκ τῆς θλίψεως μακρυνομένη αὐτῆς.

Τρεῖς μῆνες παρήλθον οὕτω χωρὶς νὰ ἀποκαλύψῃ τὸ διαδιβρωσκόν τὰ σπλάγχχνα της φλογερὸν πάθος. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἐδείχθη ἀξία τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ κυρίου της δι' ὑπακοῆς ἀφρωσιμένης εἰς τὰς θελήσεις του, καὶ εἶχε προσελκύσει μεγάλην τὴν εὐνοϊάν του.

Δ'.

Ἐσπέραν τινὰ ὁ Τιμάνθης εἶπεν εἰς τὴν Φιλύραν διευθετῶν ἐσπευσμένως ἐπὶ τῆς ζώης του τὰ ὄπλα.

— Ἀναχωρῶ αὐτὴν τὴν στιγμὴν διὰ τὰ Μέγαρα, ἐνθα μὲ καλεῖ ὑπόθεσις λίαν σπουδαία. Λάβε τὸν μανδύαν σου καὶ τὰ ὀδοιπορικὰ ὑποδήματά σου διὰ νὰ μὲ συνοδεύσῃς.

Ἡ Φιλύρα μάτην ἐπειράθη νὰ τῷ

παραστήσῃ τὸ ἐπικίνδυνον δρόμον, τοὺς ὁποίους λυμάνεται ἡ ληστεία, ὅτι ἤθελον προσβληθῆ ἀναντιρρόπως, γυμνωθῆ καὶ ἴσως φονευθῆ. Ὁ Τιμάνθης οὐδεμίαν δούς ἀκρόασιν εἰς τὰς τροφεράς ταύτας παραστάσεις, διέταξεν ἀποτόμως νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ ἀνευ ἀναβολῆς.

Ἡ ταλαίπωρος Φιλύρα εἰς τὴν ἐπιτακτικὴν αὐτὴν φωνὴν τοῦ κυρίου της προσέπηξε χαμαὶ τοὺς ὀφθαλμούς, ἀνεστέναξε καὶ ἀπεκρίθη.

— Θέλω σὲ συνοδεύσει, κύριε, καὶ μέχρις ἄδου καὶ θέλω προσφέρει δι' ἐσὲ προθύμως καὶ τὴν τελευταίαν βράνιδα τοῦ αἵματός μου. Ἄς ἀναχωρήσωμεν λοιπὸν ἀποῦ τὸ θέλεις.

— Συγγνώμην, ἐπανέλαθεν ὁ Τιμάνθης μειλιχίως, ἐὰν σοὶ ὠμίλησα μὲ φωνὴν ἀνυπόμονον καὶ ὀλίγον ἀπότομον. Ἄλλ' ἐπείγει ἀνάγκη νὰ ἦμαι εἰς Μέγαρα αὐριον πρὸ τῆς ἡμέρας.

Ε'.

Οἱ νεαροὶ ὀδοιπόροι ὀπλισμένοι καλῶς μὲ ἐγχειρίδια καὶ ξίφη, ὠδευον ταχεῖς πρὸς τὰ Μέγαρα. Εἶχον ὑπερβῆ ἤδη τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ Ἰσθμοῦ χωρὶς νὰ συναντήσωσιν οὐδένα. Ἄλλ' ὅταν ἐπλησίασαν ἀπέναντι τῶν γιγαντωδῶν βράχων, οἵτινες σχηματίζουσι τὰς καλλομένας Σκιρωνίδας πέτρας, ἀνὴρ πελωρίου ἀναστήματος προκύψας τοὺς σταματᾶ.

— Δὲν περῶσιν ἐντεῦθεν· τοῖς εἶπε μὲ φωνὴν βροντώδη ἥτις ἀντήχησε τρομερὰ εἰς τὰ ἄντρα τοῦ ὄρους. Πατεῖτε τὸ κράτος μου, τοῦ ὁποίου βασιλεύω. Εἶσθε αἰχμάλωτοί μου.

Καὶ ἐπροχώρησε πρὸς αὐτοὺς πᾶλλον εἰς χειρὰς τοῦ ὑπέρογκον ῥόπαλον.

Ὁ Τιμάνθης εἶχεν ἐλκύσει ἐκ τῆς θήκης τὸ ξίφος του. Ἀλλὰ πρὶν ἢ δυνῆθῃ νὰ κάμῃ χρῆσιν αὐτοῦ, ὁ γίγας τὸν ἀνεσῆκωσεν ἐκ τῆς γῆς ὡς παιδίον καὶ τὸν περιεδίγησεν εἰς τὸν ἀέρα. Ὅτε αἰφνης ὁ κολοσσὸς ἐκεῖνος ἐξέβαλε κραυγὴν ὀξεῖαν καὶ ἔπεσε βαρέως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.... Ἡ Φιλύρα εἶχεν ἐπιπέσει κατ' αὐτοῦ καὶ τῷ διεπέρασε τὴν καρδίαν διὰ τοῦ ξίφους της.

Εἰς τὴν φρικαλέαν ταύτην κραυγὴν προσέβαλον δύο ἄλλοι λησταὶ ἀμέσως. Πάλιν αἱματηρὰ συνήθη τότε μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν δύο ὀδοιπόρων. Ἡ Φιλύρα περιφρονοῦσα τὸν θάνατον, παρείχεν αείποτε ἀτρόμητος τὸ στήθος της εἰς τοὺς κτύπους, οἵτινες καταφέροντο κατὰ τοῦ κυρίου της. Πληγείσα ἐπανειλημμένως, ὑπῆρξεν εὐτυχὴς διότι ἐπήνεγκε τέλος ἐν θανατηφόρον τραῦμα εἰς τὸν ἀντίπαλόν της. Ὁ ἕτερος ληστὴς βλέπων τὸν σύντροφόν του αἰμόφυρτον καὶ κλονούμενον νὰ πέσῃ ἠθέλησε νὰ τῷ δώσῃ τὴν ἀρωγὴν του. Ἄλλ' ὁ Τιμάνθης τότε ὠφελήθει τῆς περιστάσεως ταύτης, τῷ ἐβύθισε τρεῖς τὸ ἐγχειρίδιόν του εἰς τὸ στήθος καὶ τὸν ἐξήπλωσε νεκρὸν πρὸ τῶν ποδῶν του.

ΣΤ'.

Μετὰ τὴν ἀπροσδόκητον ταύτην νίκην, οἱ δύο ὀδοιπόροι ἀπεμακρύνοντο τοῦ ἐπισφαλούς τούτου τόπου. Κατέβησαν μετ' ὀλίγον τὰς δυτικὰς τοῦ Ἰσθμοῦ κατωφερείας. Τὸ λυκόφως ἤρχισεν ἤδη νὰ διαφωτίζῃ τὴν ἀνατολήν. Διέκριναν τὰ τεῖχη τῶν Μεγάρων, ὅτε ἡ Φιλύρα ἐξαντληθεῖσα ἐκ τοῦ αἵματος ὅπερ ἀπώλεσε, δὲν ἠδυνήθη νὰ προχωρήσῃ ἐπὶ πλέον αἱ κινήμαί της ἐκάμπτοντο ὡς κάλαμοι ἀρνούμεναι νὰ τὴν ὑποβάστασῃσι καὶ ἔπεσε λειπόμενος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Ἐπὶ τῇ θεᾷ τοῦ αἵματος, ὅπερ ἤρθεσαν τοῦ γενναίου συντρόφου του τὰ ἐνδύματα ὁ Τιμάνθης περιδεῆς γενόμενος, ἔσπευσε νὰ τῷ ἐπιδαψιλεύσῃ τὰς περιποιήσεις του. Ἐξέτιγχε τὸν μανδύαν του διὰ νὰ δέσῃ τὰς πληγὰς τοῦ ἀτυχοῦς ὑπέρτου του. Ἀλλὰ τί ἴδε, ἀποσύρων τὴν χλαμύδα ἐκ τῆς πληγῆς;...

Ἐνα κόλπον γυναικῆς... στήθος λευκὸν καὶ διαυγές ὡς ὁ ἀλάβαστρος, ἐντελής καὶ καλλιπυῆς ὡς Θεᾶς.

— Πρὸς Ἀφροδίτης! ἀνέκραξεν ὀπισθοδρομῶν ἐκπληκτος, Ὅποιον εἶναι τὸ μυστήριον τοῦτο! Μοὶ ἦτο ἐπιτετραμμένον ἀρά γε νὰ τὸ ἀτενίσω;...

Λαμβάνων ἔπειτα εὐλαβῶς τὴν χεῖρα τῆς Φιλύρας:

— Νεαρὰ γύναι, εἰς τίνα ὀφείλω τὴν ζωὴν, ἐπρόφερε μὲ φωνὴν συγκινημένην

ἀνοιξον τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἀκουσον τὸν λόγον μου. Ὁμνῶ εἰς τὴν Στύγα καὶ εἰς τοὺς θεοὺς τοῦ μέλανος κράτους, ὁμνῶ εἰς ἀμοιβῶν τῆς εὐγενοῦς ἀφοσιώσεώς σου νὰ μὴ σοὶ ἀρνηθῶ ὅτι ἤθελες παρ' ἐμοῦ ἀπαιτήσῃ. Σύνελθε, γενναία κόρη. Ὁ Τιμάνθης ἵσταται πρὸ τῶν ποδῶν σου.

Καὶ ἀνεθέρμανε διὰ τῆς πνοῆς του τὰς παγετώδεις τῆς λειποθύμου χεῖρας.

Εἰς τὴν τρυφερὰν ταύτην στόματος λατρευομένου θωπείαν ἡ Φιλύρα ἀνέκυψε τῆς ἀπαισίας ῥέμβης, ἐπανέλαβε τὰς αἰσθήσεις τῆς καὶ ὑψούσα τὰ βεβαρυμένα βλέφαρά της:

— Ὁ Ἔρως μὲ προσέψαυσε διὰ τῆς πτέρυγός του, ἐψιθύρουν! ἢ μήπως ὄνειροπολῶ ἠδέως μετὰ νύκτα τόσῃ φρικώδη! Ποῦ εἶμαι; Τίς μοὶ ὠμίλησεν;...

— Εἶμαι ἐγὼ ὁ Τιμάνθης, ὁ κύριός σου, καὶ σήμερον οἰκέτης σου. Ναί, ἐγὼ ὁ Τιμάνθης, σοὶ ὀμιλῶ, ὅστις θέλω νὰ ζήσης διὰ νὰ σὲ ἀνταμείψω διὰ τὴν γενναίαν διαγωγὴν σου.

— ὦ! εὐγενὴς καρδιά! ἐπανελάθην ἐπραξα τὸ καθήκόν μου... ὦ Τιμάνθη, εἶναι τόσον εὐάρεστον ν' ἀποθάνῃ τις δι' ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ἀγαπᾷ...

— Ὁ! ζήσης, νέα κόρη, δέχομαι ὁ Τιμάνθης. Ὁμνῶ εἰς τοὺς θεοὺς τοῦ Ἄδου νὰ ὑποταχθῶ εἰς τὰς θελήσεις σου. Ἡ Ἀφροδίτη, τὴν ὀπρίαν καθικετεύω, θὰ μοὶ ἀποδώσῃ ζωὴν τὴν ὅποιαν σὺ προσέφερες θυσίαν διὰ νὰ μὲ σώσῃς καὶ ἥτις τοσοῦτον περιφίλητος μοὶ καθίσταται ἤδη.

— Σὲ εὐχαριστῶ ἀπὸ καρδίας διὰ τοὺς παρηγόρους λόγους τοὺς ὁποίους μοὶ ἀποτεινείς. Εἶμαι τόσον εὐτυχὴς, ὦ Τιμάνθη, διότι σὲ βλέπω πλησίον μου· τόσον συγκεκινημένη, ἀκούουσα τὰς γλυκείας παρηγορίας, αἵτινες ἐξέρχονται τοῦ στόματός σου... Ὀὐδὲν πλέον ἔχω νὰ ἐπιθυμῆσω.

— Συνωμολόγησα πρὸς σὲ ἐν χρέος τιμῆς. Θέλω τὸ ἐξοφλήσῃ ἀφοῦ μὲ διαφωτίσῃς περὶ τῆς μυστηριώδους ταύτης μεταμορφώσεώς σου, ἥτις τοσοῦτον μὲ ἐκπλήττει.

— Ναί, θέλω σοὶ ὁμολογήσῃ, προσφιλῆς Τιμάνθη· καὶ ἐλπίζω ἐκ τῆς εὐκλει-

νείας τῶν ὁμολογιῶν μου νὰ τύχω παρὰ σοὶ συγγνώμης. Ἄκουσον· καὶ μὴ μὲ καταρασθῆς! Εἶμαι... Φιλύρα ἡ ἑταῖρα....

Ταῦτα εἰπούσα προσήλωσε περιδεῖ τὰ βλέμματά της ἐπὶ τοῦ Τιμάνθου.

— Ἄλλ' ἐν τῇ θλιβερᾷ ταύτῃ ἀποκαλύψει, ἐξηκολούθησε πλήρως θάρρους, τί βλέπω; ἢ ὄψις σου δὲν μετεβλήθη; ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν σου καὶ τῶν ὀφρύων σου ἀναγινώσκω τὴν οὐρανίαν γαλήνην; τὸ μειδίαμα τοῦ οἴκτου, τὸν ὁποῖον ἐμπνέω, περιφέρεται εἰς τὰ χεῖλη σου; ὦ εὐτυχία! Τὸ ὄνομά μου δὲν ἐπροξένησεν οὐδένα ἐρεθισμὸν ἐπὶ τῶν χαρακτήρων σου; δύναμαι λοιπόν, ὦ Τιμάνθη, νὰ ὀμιλήσω... .

Τότε τῷ διηγήθη πῶς ἐφλέχθη ἅμα ὡς εἶδεν αὐτὸν κατὰ πρώτην φοράν εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς Ἀφροδίτης καὶ τὴν ἀμετάκλητον ἀπόφασιν, ἥτις τὴν ὠδήγησε νὰ προσενεχθῇ εἰς αὐτὸν ὡς ὑπηρετής.

— Μὲ ἤκουσες; ἐπανελάθην ἐν τέλει. Εἶμαι ἡ Φιλύρα ἡ Κορινθία ἑταῖρα.

— ἤκουσα καλῶς ὅλα, ἀπάντησε μὲ σταθερὰν φωνὴν ὁ Τιμάνθης, καὶ περιπλέον ἐνόησα τί ἐν τῇ ὥραίᾳ σου ψυχῇ ἐπισυμβαίνει. Θάρρει μὴ φοβοῦ τίποτε· ὁ ἔρως ἐξευγενίζει τὰ πάντα· ἡ θυσία καὶ ἡ ἀφοσιώσις ἀποτρίβουσι τὸ παρελθὸν καὶ σεμνύνουσι τὸ ἐνεστὸς... . Μὲ ἀγαπᾷς λοιπόν, Φιλύρα;

— Ἐάν σὲ ἀγαπῶ! Περισσότερον τῆς καλλονῆς μου, διὰ τὴν ὅποιαν ἤμην τόσον ὑπερήφανος, περισσότερο τῆς ζωῆς μου, περισσότερο τῆς ψυχῆς μου.

— Λοιπὸν δέχομαι τὸν ἔρωτά σου· καὶ εἰς ἀνταλλαγὴν τοῦ ἔρωτός σου, ἀγαπητῆ Φιλύρα, σοὶ προσφέρω τὴν τύχην μου καὶ τὴν χεῖρά μου.

— ὦ! μεγάλη ψυχὴ! τὴν χεῖρά σου.... Ἄλλὰ δὲν ἀπέβλεψα ποτὲ εἰς μίαν τόσῃ μεγάλην εὐτυχίαν. Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἀκολουθεῖς τὸν εὐγενῆ ἐνθουσιασμὸν τῆς καρδίας σου. Φεῦ! Δὲν θὰ μεταμεληθῆς ἄρα γε βραδύτερον διότι ἀπεφάσιες τοιοῦτον δεσμόν;...

— Φιλύρα! Σοὶ τὸ ἐπαναλαμβάνω, ὁ ἔρως ἀναγεννᾷ τὴν γυναῖκα· ἡ ἀφοσιώσις καὶ τὸ χυθὲν αἷμα ἐξαγνίζει τὴν ἑταῖραν. Σήμερον ἡ Φιλύρα προσφέρεται εἰς ἐμὲ μεγάλη καὶ ὑπερτάτη, ἀξία νὰ ᾖται σύν-

τροφός μου. Ὁ Περικλῆς ἐκαυχᾶτο διότι εἶχε σύζυγον τὴν Ἀσπασίαν. Ὁ στρατηγὸς Λεοντίδης δὲν μετμελήθη διότι συνήνωθε μετὰ τῆς Λαίδος· ὁ βασιλεὺς Ψαμμμήτιχος δὲν συνεζεύχθη τὴν Ροδῶπιν; Παραλείπω νὰ ἀναφέρω πλείστας ἄλλας γυναῖκας, αἵτινες δὲν ἀντήμειψαν ποσῶς ὡς σὺ διὰ τῆς ἀφοσιώσεώς των τὰς τιμᾶς, τὰς ὁποίας ταῖς ἐνεπιστεύθησαν.

— ὦ! μυριάκις σὲ εὐχαριστῶ, γενναίε Τιμάνθη, διὰ τὴν μεγάλην εὐεργεσίαν, δι' ἧς μὲ τιμᾷς. Ναί! ἐπικαλοῦμαι τοὺς θεοὺς μάρτυρας. Σοὶ ἀφιερῶ ὀλόκληρον τὴν ζωὴν μου καὶ ἂν ποτε φεῦ, μεταμεληθῆς διότι μοὶ ἔδωκες τὸν τίτλον τῆς συζύγου, σοῦ ζητῶ μίαν μόνον χάριν· νὰ μείνω πάντοτε πλησίον σου δούλη.

Εἰς τοὺς τελευταίους τούτους λόγους περιέθλιψε παραφόρως τὴν χεῖρα τοῦ ἔραστοῦ της.

— Τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν αἱ πληγαὶ σου ἤθελον ἐκλείψῃ, ὁ Τιμάνθης ὀμνῶει ὅτι θέλει ἐπισφραγίσῃ διὰ φωνῆς πανηγυρικῆς· αἱ δᾶδες τοῦ Ἰμεναίου θὰ ἀνάψωσι δι' ἡμᾶς. Ἐν τῇ καρδοκίᾳ δὲ τῆς χαρμῶσόνου ἐκείνης ἡμέρας τὸ φίλημα τοῦτο ἄς μὲ συνδέσῃ ἀπὸ τοῦδε μετὰ σοῦ ἐρ' ὄρου ζωῆς.

Καὶ κύψας προσεκόλλησε τὰ χεῖλη του ἐπὶ τῶν τῆς ἀγαθῆς Φιλύρας.

Ἐπὶ τῇ πυρώδει ταύτῃ ἐπαφῇ ἡ Φιλύρα ἀνεπήδησε ὡς ἠλεκτριθεῖσα ὄλη· οἱ ὀφθαλμοὶ της ἐξήστραψαν πληρεῖς φλογῶν ἔρωτος· οἱ ἰλαροὶ τοῦ φαιδρῶ προσώπου της χαρακτήρες ἀπύγασαν τὴν ἐνθουσιώδη χαρὰν τῆς καρδίας καὶ τῆς ψυχῆς της. Ἐπὶ τοῦ στόματός της ὕπερ χαῖνον ἐξέπνεεν εὐωδίαν, ἐφέρετο ζωηρὸν τὸ ἀνέκφραστον ἐκείνο τῆς εὐτυχίας μειδίαμα. Ἡθέλησε νὰ ὀμιλήσῃ, πλὴν ἡ σφοδρὰ συγκίνησις, ἥτις ἐδέσμευε τὰς φυσικὰς καὶ ἠθικὰς αὐτῆς δυνάμεις, ἐπέσχε τὴν φωνὴν της.

Μετ' ὀλίγας στιγμὰς τῆς καταληπτικῆς ταύτης καταστάσεως «ὦ Τιμάνθη!» ἀνέκραξε· καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ εἴπῃ λέξιν περισσότερο· οἱ ὀφθαλμοὶ της ἐπληρώθησαν δακρύων.

Ἦτο ἤδη σταθερὰ ἡμέρα. Ὁ Τιμάνθης κατοπτεύσας ἵππεῖς τινὰς πρὸς τὴν

ὑπώρειαν τοῦ βουνοῦ ἔσπευσεν εἰς συνάντησίν των καὶ ἐπανήλθε παράυτα μετ' αὐτῶν. Ἡ Φιλύρα ἐτέθη ἐπιμελῶς ἐπὶ ἓνα τῶν ἵππων τούτων· καὶ μετ' ὀλίγον εἰσῆρχοντο εἰς Μέγαρον.

Z'.

Ἐνα μῆνα μετὰ τὸ συμβᾶν τοῦτο πληθος περιέργων συνωθεῖτο περὶ τὸ Κράνειον ἐν τῷ ναφῷ τῆς Ἀφροδίτης. Φωναὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἀναμιγνύμεναι μετὰ τῶν ἁρμονιῶν ἄς ἀνέπεμπον οἱ αὐλοὶ καὶ αἱ λύραι, ἐπληττον τὸν ἀέρα διὰ τῶν μελωδικῶν αὐτῶν ἤχων. Ὁ λιβανωτὸς ἐκάπνιζε πανταχόθεν ἄφθοнос, καὶ αἱ κληφόροι ἐκάλυπτον τὸ ἔδαφος σκορπιζούσαι ἐπ' αὐτοῦ βροχὴν ἀνθέων.

Εἰς τὸ βάθος τοῦ ναοῦ, ἐνώπιον τοῦ βωμοῦ τοῦ Ἰμεναίου νεαρὸν ζεῦγος ἐστεμμένον διὰ ῥόδων καὶ ἀκτινοβολοῦν ὑπὸ καλλονῆς καὶ δρόσου, ὤμνουν αἰωνίαν πρὸς ἀλλήλους ἀγάπην. Ὁ εἰς ἀντήμειβε γενναίως τὸ ὄφλημα τοῦ αἵματος, ὕπερ δι' αὐτὸν ἐχύθη. Ἡ ἄλλη ἐδέχετο ἐντιμον ἀμοιβὴν τῆς ἀφοσιώσεώς της.

X. ΚΑΡΜΙΤΗΣ.

ΤΟ ΔΑΚΤΥΛΙΔΙΟΝ

ΕΜΜΕΤΡΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

Ἰ π ὀ

ΘΗΜΑ ΜΟΥΡ.

«The happy day at length arrived.
»When Rupert was to wed . . . .»

Εἶχε φθάσει ἐπὶ τέλους ἡ εὐτυχὴς ἡμέρα, καθ' ἣν ὁ Ρούπερτ ἐμελλε νὰ νυμφευθῇ τὴν ὠραιότεραν κόρην τῆς Σαξωνίας καὶ νὰ τὴν καταστήσῃ σύνευνόν του.

Ἄμα ἡ πρωτὰ ἀνεφάνη εἰς τὸν ὀρίζοντα, αἱ ἑορταὶ καὶ τὰ παιγνίδια ἤρχισαν. Οἱ ἄνδρες ἐθαύμαζον τὴν εὐτυχὴ κόρην, αἱ κόραι τὸν εὐτυχῆ ἄνδρα.

Πολλοὶ διῆλθον τὴν ἡμέραν μὲ γλυκειὰς ἐπινοήσεις τέρψεων καὶ τινὰς ἐθελγεν ὁ Χαρίεις χορὸς καὶ ἄλλους τὸ γλυκὺ ἄσμα.

Αί κόραι μετά τῆς Ἰσαβέλλας διεσκέδαζον ἐν μέσω τῶν ἀναδενδράδων καὶ κῦπρέπιζον τὴν ἐσθῆτά της καὶ ἐστεφάνωνον τὴν κεφαλὴν της μὲ ποικιλόχροα νυμφικὰ ἀνθή.

Αἱ δέσποιναι ὄλαι πολυτελῶς ἐνδεδυμένα, ἐντὸς τῶν ἀγροτικῶν τῶν τειχῶν, ἐκάθητο ἀκροώμεναι τὰ χωρικά ἄσματα, ἅτινα ἀντήχουν διὰ τῶν προδρόμων.

Ὁ νέος Ροῦπερτ καὶ οἱ φίλοι του ἠτοιμάζοντο ἐντὸς εὐρυχώρου αὐλῆς νὰ παίξωσι τὸ σφαιριστήριον ἐν χαροποιᾷ καὶ ἀνδρική παιδιᾷ.

Ὁ νυμφίος ἔφερεν ἐπὶ τοῦ δακτύλου του τὸν λαμπρὸν ἀρράβωνα, ὅστις ἐμελλε νὰ κοσμήσῃ τὴν κρινόλευκον χεῖρα τῆς Ἰσαβέλλας τὴν νύκτα ἐκείνην.

Καὶ φοβούμενος μήπως θραύσῃ τὸν λίθον, ἡ ἀπολέσῃ αὐτὸν ἐν τῇ παιδιᾷ, περιέβλεπε περίξ τῆς αὐλῆς, ὅπως ἴδῃ ποῦ ἤδύνατο ν' ἀφήσῃ τὸ δακτυλίδιον.

Ἰστατο ἐν τῇ αὐτῇ ἀγαλμάτι, τὸ ὁποῖον πρὸ πολλοῦ εὐρίσκειτο ἐκεῖ. Ἦτο ἐθνικὴ τις θεοῦ τῆς ἡ ἴσως ἐθνικὴ βασιλισσα.

Ἐπὶ τοῦ λιθίνου λοιπὸν δακτύλου της προσήρμωσε τὸ δακτυλίδιον νομίζων ὅτι θὰ ἔμεινε ἀσφαλῶς ἐκεῖ.

Καὶ ἤδη τὸ σφαιριστήριον εἶχε παύσει καὶ πάντες ἦσαν κεκμηκότες, ὅτε ἀπεσταλμένος ἀνήγγειλεν αὐτοῖς ὅτι τὸ γεῦμά των ἦτον ἔτοιμον ἐν τῷ προδρόμῳ.

Ὁ νέος Ροῦπερτ διὰ τὸν ἀρράβωνα τοῦ ὑπῆγεν εἰς τὸ ἀγαλμα. ἄλλ' ὦ! πόσον ἐξεπλάγη εὐρὼν τὸν μαρμαρίνον δάκτυλον καμφθέντα.

Ἡ χεὶρ ἦτο κεκλεισμένη μετὰ τοῦ δακτυλιδίου μετ' ἰσχυρᾶς καὶ στερεᾶς κάμψεως. Εἰς μάτην ἐπροσπάθησε καὶ πάλιν ἐπροσπάθησε ν' ἀνοιξῇ τὴν παλάμην!

Ὁ Ροῦπερτ ἔμεινε ἐκθαμβος καὶ θλιβερὸς. «Θέλω ἔλθει, εἶπε, τὴν νύκτα ἀκόμη, ὅτε οὐδεὶς θὰ ἦναι ἐνταῦθα νὰ μὲ βλέπῃ.

Ἐπορεύθη εἰς τὸ συμπόσιον καὶ ὅσον ἐσυλλογίζετο διὰ τὸν ἀρράβωνα τοῦ, τόσον ἠπόρει τί ἤδύνατο νὰ σημαίνῃ τόσον παράδοξον πρᾶγμα.

Τὸ συμπόσιον ἔληξε καὶ πάραυτα ἐσπευσεν εἰς τὴν αὐλὴν ἀποφασισμένος νὰ

θραύσῃ τὴν μαρμαρίνον χεῖρα καὶ νὰ ἀπροσπάσῃ ἐκεῖθεν τὸ δακτυλίδιον!

Ἄλλὰ πρᾶγμα πολὺ ἐπι παραδοξότερον — Τὸ δακτυλίδιον δὲν ὑπῆρχε πλέον καὶ ἡ λίθινος χεὶρ ἦτο ἀνοικτὴ ὡς καὶ πρότερον!

Ἠρεύνησεν εἰς τὴν βᾶσιν καὶ ὄλην τὴν αὐλὴν ἀλλ' οὐδὲν ἠδυνήθη νὰ εὕρῃ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν ἀγροτικὴν οἰκίαν μὲ θλιβερῶς ἀποπλανημένον βλέμμα.

Εὐρε πάντας ἐν εὐθυμῇ καὶ ἡ νύξ παρήργετο ἐν χοροῖς. Ἐπρομηθεύθη ἕτερον δακτύλιον καὶ οὐδεὶς ἔμαθε τὸ γεγονός.

Καὶ ἤδη ὁ ἱερεὺς εἶχεν ἐνώσει τὰς χεῖράς του, ἡ ὥρα τῶν ἐρώτων ἔφθανεν! Ὁ Ροῦπερτ εἶχε σχεδὸν λησμονήσει νὰ σκέπτηται τὸ πρῶϊνον δυστύχημα.

Ἐπὶ τῆς κλίνης ἡ ὠραία Ἰσαβέλλα ἐρυθρῶσα ἐξ ἠδύτητας κεῖται, ὡς τὰ ἀνθή τὰ ἡμιανοιγέμενα ὑπὸ τῆς ἡοῦς καὶ προσδοκῶντα τὴν ἡμέραν.

Καὶ ὁ Ροῦπερτ παρὰ τὸ πλευρὸν της ἐν νεανικῇ καλλονῇ ἀπαστρέπτει, ὡς ὁ Φοῖβος ὅταν κλίνῃ νὰ ἐκτοξεύσῃ τὰς ἀκτῖνάς του κατὰ τοῦ ρόδου!

Καὶ ἐνταῦθα τὸ ἄσμα μου ἤθελε τοῖς ἀφήσει, οὔτε ἤθελε διηγήθῃ τὰ λοιπά, ἀλλὰ φρικτῇ, φρικτῇ διήγησις μέλλει εἰσέτι νὰ ἐκτυλιχθῇ!

Αἰφνης ὁ Ροῦπερτ μετὰ τῆς νόμφης καὶ αὐτοῦ εὐρε παγετώδη σκελετόν δὲν τὸν εἶδεν, ἀλλ' ἐνόμισεν ὅτι ἠσθάνθη τὴν ἀγκάλην του ἐναγκαλιζομένη αὐτόν.

Ἀνετινάχθη καὶ ἐστράφη πάλιν, ἀλλ' εὐρε καὶ πάλιν τὸ φάντασμα. Εἰς μάτην συνεστάλη, τὸν ἐνηγκαλίσθη μετὰ κατηφοῦς καὶ θανατηφόρου βίγους.

Καὶ ὅταν ἔκυψε τὰ γῆϊνα χεῖλη, τῷ ἔδωκαν φίλημα φρικτῆς ἦτο ὡς ἡ ὄσμη νεκρικοῦ ὑπογείου ἢ εὐρωτιῶντος τάφου.

Ὁ δυστυχὴς Ροῦπερτ ἀγρίως καὶ βροντωδῶς ἀνέκραξεν εἰς τὴν σύζυγόν του, «ὦ λύτρωσόν με ἀπὸ τὸν φρικτὸν τοῦτον δαίμονα, Ἰσαβέλλα, φίλτάτη μου.»

Ἄλλ' ἡ Ἰσαβέλλα οὐδὲν εἶδε καὶ εἰς μάτην περιέβλεπε περίξ καὶ πολὺ ἐθρήνησε διὰ τὴν παράφρονα φαντασίαν, ἣτις ἐβασάνιζε τοῦ Ροῦπερτ τὸν νοῦν.

Ἐπὶ τέλους ἀπὸ τοῦ ἀοράτου ἐκείνου αἱ λέξεις αὐταὶ ἤλθον εἰς τὸ αὖς τοῦ Ροῦπερτ. (Θεέ, πῶς ἤκουσε τὰς λέξεις

ἐκείνας καὶ πῶς ἐρριπίασεν ἡ ὄψις του!).

«Σύζυγε, σύζυγε, ἔχω τὸ δακτυλίδιον τὸ ὁποῖον μοὶ ἔδωκας καὶ εἶσαι διὰ πάντοτε νυμφευμένος μετ' ἐμοῦ ὅπως καὶ ἐγὼ μετὰ σοῦ!»

Καὶ καθ' ὄλην τὴν νύκτα ἡ δαίμων κεῖται ψυχρὰ παρὰ τὸ πλευρὸν του καὶ σφίγγει αὐτὸν μετὰ τοιοῦτου θανατηφόρου ἐναγκαλισματος, ὡς ἐνόμισεν ὅτι ἐμελλε ν' ἀποθάνῃ.

Ἄλλ' ὅτε ἐγγὺς ἦν ἡ ἡώς, τὸ φρικτὸν φάντασμα ἀπέπητ καὶ ἀφῆσε τὴν Ἰσαβέλλαν νὰ θρηνῇ τὸν τρομασμένον νέον.

Ὁλην ἐκείνην τὴν ἡμέραν μελανὴ νεφέλη ἐνεκάθητο ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ Ροῦπερτ. Καὶ ἡ ὠραία Ἰσαβέλλα καίτοι μελαγχολικῇ προσεπάθει νὰ φαιδρῶνῃ τὸν νυμφίον της.

Καὶ ὡς ἡ ἡμέρα ἐπροχώρει, ἠσθάνθη μετὰ φόβου ἐρχομένην τὴν νύκτα. «Ἄ! ἐμελλε νὰ ἴδῃ μετὰ τρόμου τὴν κλίνην ἣτις ἔπρεπε νὰ τῷ ἦναι προσφιλις.

Ἐπὶ τέλους ἡ δευτέρα νύξ ἐπῆλθεν, ἐκ νέου ἐπέβησαν ἐπὶ τῆς κλίνης καὶ ὁ δυστυχὴς Ροῦπερτ, ἤλπικεν ὅτι τὰ πάντα παρήλθον ἀποβλέπων πρὸς τὸν ἔρωτα καὶ τὴν ἠδονήν.

Ἄλλὰ, φῶ! ὅτε τὸ μεσονύκτιον ἔφθασε καὶ πάλιν τὸ φάντασμα ἦτο παρὰ τῷ πλευρῷ του, καὶ ἐνῶ ἔσφιγγεν αὐτὸν ἐν τῇ ἀγκάλῃ του μετὰ μεγάλης ἀγαλλιάσεως ἀνέκραξεν.

«Σύζυγε, σύζυγε, ἔχω τὸ δακτυλίδιον τὸ ὁποῖον μοὶ ἔδωκας καὶ εἶσαι διὰ πάντοτε νυμφευμένος μετ' ἐμοῦ, ὅπως καὶ ἐγὼ μετὰ σοῦ!»

Ἐν ἀγωνίᾳ ἀγρίας ἀπελπισίας ὁ Ροῦπερτ ἀνετινάχθη ἐκ τῆς κλίνης του, καὶ οὕτως ἀνέκραξεν εἰς τὴν ἐκπεπληγμένην σύζυγόν του.

«ὦ Ἰσαβέλλα, δὲν βλέπεις ἐδῶ τὴν φρικτὴν ταύτην μορφήν ἣτις μὲ πιεῖται μὲ τὸ θανατηφόρον τοῦτο φίλημα καὶ μὲ ἀπομακρύνει ἀπὸ σέ τὴν φίλτάτην;»

«Ὁχι, ὄχι, Ροῦπερτ φίλτατε. Δὲν βλέπω τὴν φρικτὴν ταύτην μορφήν καὶ πολὺ θρηνῶ τὴν φαντασιώδη ἰδέαν σου ἣτις σὲ ἀπομακρύνει ἀπ' ἐμοῦ.

Ἡ νύξ ἐκείνη, καθὼς καὶ ἡ προτεραία, παρήλθον ἐν ἀγωνίᾳ, οὐδ' ἐξηφανίσθη ἐκείνην ἡ δαίμων πρὸ τῆς ἡοῦς.

Τότε εἶπεν ὁ Ροῦπερτ «Ἰσαβέλλα μου, προσφιλεῖ σύντροφε τῆς ἀθυμίας μου, θὰ ὑπάγω ἀμέσως εἰς τὸ ἱερὸν ἄντρον τοῦ Αὐγουστίνου.»

Ὁ Αὐγουστίνος ἦτο σεβάσμιος ἀνὴρ ὅστις ἐξετέλει θαύματα καὶ τὸν ὁποῖον ὄλη ἡ περίξ χώρα ἐνόμιζεν ὡς δαίμονα ἢ ἅγιον.

Εἰς τὸ ἱερὸν λοιπὸν τοῦ Αὐγουστίνου ἄντρον ὁ Ροῦπερτ ἐπορεύθη καὶ ἐδιηγήθη αὐτῷ τὰ πάντα καὶ τὸν ἠρώτησε πῶς νὰ ἐξιλεώσῃ τὴν μοῖραν του.

Ὁ Πατὴρ Αὐγουστίνος ἤκουσε τὸν νεανίαν καὶ ἀπεχώρησε νὰ προσευχηθῇ, καὶ προσευχηθεὶς ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν ἐπέστρεψε καὶ οὕτως τῷ ἐλάλησεν.

«Ἐπάρχει ἐνταῦθα μέρος τι ὅπου συναντῶνται τέσσαρες ὁδοί. Ἔσο ἐκεῖ τὴν ἐσπέραν καὶ ἀκούσον τί θέλεις ἰδεῖ.

«Θὰ ἴδῃς διερχομένην ἐν μεγίστῃ καὶ αὐξανούσῃ ἀταξίᾳ συνοδίαν φαντασμάτων, πορευομένων διὰ τῶν ὁδῶν μετὰ λαμπάδων καὶ ἰσχυρῶν καὶ παραδόξων κραυγῶν.

«Καὶ ἐν ὅπερ θὰ ὑπερέχῃ ὑπὲρ τὰ λοιπά, ὡς φοβερὸς πύργος, θέλεις τὸ γνωρίσει δι' ἐνὸς μόνου βλέμματος» δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ σοὶ εἶπω πλείονα.

«Εἰς ἐκεῖνο δὸς ἐξ ἐμοῦ τὰς δέλτους ταύτας θέλει ἐνοήσῃ πάραυτα. Μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ δὸς αὐτὰς ἀμέσως» τὰς ἔχω γράψει διὰ τοῦ αἵματός μου.»

Τὴν νύκτα ὁ Ροῦπερτ ὠχρὸς καὶ ἐκθαμβος ἐπορεύθη, ἐκεῖ ὅπου συνηντῶντο οἱ ὁδοὶ καὶ εἶχε πεμφθῇ ὑπὸ τοῦ ἀγίου πατρός.

Καὶ αἰφνης ὄμιλος φαντασμάτων ἤλθεν ἐν αὐξανούσῃ καὶ μεγίστῃ ἀταξίᾳ πορευόμενος διὰ τῶν ὁδῶν μετὰ λαμπάδων καὶ ἠχηρῶν καὶ παραδόξων φωνῶν.

Καὶ ἐνῶ ἡ σκοτεινὴ συνοδία ἐπορεύετο, ὁ Ροῦπερτ εἶδε μακρόθεν γυναικίαν μορφήν ἀσελγῆ ἔχουσαν τὴν ὄψιν καὶ καθήμενὴν ἐπὶ δίφρου.

Καὶ ἐνῶ παρετήρει τὴν λάγνως ἐνδεδυμένην γυναῖκα ἀνεμνήσθη πάραυτα τὴν μορφήν τοῦ ἀγάλματος, ἣτις ἦτο ὁμοιότητα μὲ τὴν τῆς γυναικὸς.

Μετ' αὐτὴν ἐπορεύετο εἰδεχθεὶς φάντασμα, μὲ βλέμμα ἀπαστρέπτον τὸν θά-

νατον καὶ ὅταν ἀνέπνεε, θειώδης ὁσμὴ ἐ-
καυτηρίαζε τὸν λάρυγγά του.

Ἐφαίνετο πρῶτον ὑπὲρ πᾶσαν τὴν
συνοδίαν, ὡς καταπληκτικὸς πύργος
«Ναί, ναί, ἀνέκραξεν ὁ Ῥούπερτ, τοῦτο
εἶναι ἀναμφιβόλως.»

Τότε ἐπορεύθη βραδέως καὶ εἰς ἐκεῖνον
τὸν δαίμονα τρέμων ἔδωκε τὰς δέλτους,
ὁποίας εἶδε καὶ ἀνέγνωσε μετ' ὀλογυ-
μοῦ δυναμένου καὶ τοὺς νεκροὺς νὰ τα-
ράξῃ.

Καὶ ὅτε εἶδε τὸ μὲ αἷμα γεγραμμέ-
νον ὄνομα, οἱ ὀφθαλμοὶ του μετὰ μανίας
ἤστραψαν «ἐνόμιζον, ἀνέκραξεν, ὅτι ὁ και-
ρὸς του παρήλθεν, ἀλλὰ ταχέως μέλλει
νὰ γείνη ἰδικός μου.»

Καὶ ἐκτοξεύσας κατὰ τοῦ νέου βλέμ-
μα, τὸ ὁποῖον διεσπάραξε φοβερώς τὴν
καρδίαν του, ἐπορεύθη εἰς τὴν δαίμονα
καὶ ἐψιθύρισε εἰς τὸ οὖς της.

Αὕτη μόλις ἤκουσε καὶ μὲ ἀντιστά-
μενον βλέμμα, ἔλαβεν ἐκ τοῦ δακτύλου
της τὸ δακτυλίδιον, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀ-
πωλέσει ὁ Ῥούπερτ.

Καὶ δίδουσα αὐτὸ εἰς τὸν νέον μὲ
βλέμμα ψυχορραγούν, εἶπε μὲ τρομακτι-
κὴν φωνήν.

«Ἐν ὀνόματι τοῦ Αὐγουστίνου, σοὶ ἐ-
πιστρέφω τὸ δακτυλίδιον, ὅπερ μοι ἔδω-
κας καὶ δὲν θὰ ἦσαι ἐπὶ πλέον μετ' ἐ-
μοῦ νυμφευμένος οὔτε ἐγὼ μετὰ σοῦ.»

Ἐλάβε τὸ δακτυλίδιον ὁ συρφετὸς
παρήλθε καὶ ὁ Ῥούπερτ ἐπέστρεψεν οἴ-
καδε. Ἦδη ἡ σύζυγός του ἦτο ἡ εὐτυ-
χεστέρα τῶν γυναικῶν καὶ αὐτὸς ὁ εὐ-
τυχέστερος τῶν ἀνδρῶν. Αἰ.

ΒΟΛΤΑΙΡΟΥ

ΜΕΡΟΠΗ

ΤΡΑΓΩΔΙΑ Εἰς ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΕΝΤΕ.

(Συνέχεια ἴδε φυλ. Β΄.)

ΠΡΑΞΙΣ ΤΡΙΤΗ.

ΣΚΗΝΗ Α΄.

ΝΑΡΒΑΣ.

Ἦ Ὀ θλίψις! ὦ ἀναμνήσεις! ὦ βαρὺ τοῦ

γήρατος φορτίον. Δὲν ἠδυνήθην νὰ κρα-
τήσω τὴν ἀσύνητον ἐκείνην ὁρμήν, τὴν
ζέσιν ἤρωος, τὸ παράφορον θάρρος, ἀγα-
νακτοῦν εἰς τοὺς βραχίονάς μου ἐκ τῆς
ἀφανίας του. Τὸν ἀπόλεσα! Ὁ θάνατος
μοὶ τὸν ἀφῆρσεν ἴσως. Μὲ ποῖον μέτω-
πον νὰ πλησιάσω τὴν μητέρα τοῦ βασι-
λέως μου; Ὅποια κακὰ εἰς τὰ μέρη ταῦ-
τα συνηθροίσθησαν ἐπ' ἐμοῦ! Ἐπανερχο-
μαι ἄνευ τοῦ Ἀγίσθου, καὶ ὁ Πολυφόν-
της βασιλεύει! Ὁ εὐτυχὴς οὗτος δολο-
φόνος καὶ ἀμαρτωλὸς, ὁ ἄγιος οὗτος δολο-
φόνος, περικυκλούμενος ἐκ θυμάτων,
ὅστις, διώκων ἡμᾶς ἀπὸ τόπου εἰς τό-
πον, ἔσπειρε πανταχοῦ τὸν θάνατον, ἀκο-
λουθῶν τὰ βήματά μας: Βασιλεύει! στε-
ρεοὶ τὸν θρόνον, ὃν βεβηλοῖ! χαίρει ἐν
εἰρήνῃ τὸν οὐρανόν, ὅστις τὸν καταδικά-
ζει! Θεοὶ! κρύψατε τὴν ἐπιστροφὴν μου
ἀπὸ τῶν διορατικῶν βλεμμάτων του.

Θεοὶ! ἀρπάσατε τὸν Ἀγίσθον ἐκ τοῦ
ξίφους τῶν τυράννων του: Ὁδηγήσατέ
με πρὸς τὴν μητέρα του, καὶ ἄς ἀποθάνω
εἰς τοὺς πόδας της. Βλέπω, ἀναγνωρίζω
τὴν θλιβεράν ταύτην κατοικίαν, ὅπου ὁ
κάλλιττος τῶν βασιλέων ἐφρονεῖται. Ὅπου
ὁ υἱός του, ὄλος αἰμοσταγής, ἐσώθη εἰς
τὰς χεῖράς μου. Φεῦ! μετὰ δεκαπενταετῆ
ἐξορίαν καὶ δυστυχίαν, ἐρχομαι νὰ προ-
ξενήσω καὶ ἄλλα δάκρυα εἰς τὴν μητέρα
του. Εἰς τίνα νὰ γνωσθῶ; Ζητῶ εἰς τὰ
μέρη ταῦτα φίλον τινά, ὅστις νὰ μὲ ὀ-
δηγήσῃ ἐνώπιόν της καὶ οὐδεὶς παρίστα-
ται εἰς τὴν ἀσθενῆ μου ἄψιν. Βλέπω,
πλησίον τάφου, πλῆθος ἀπωλότος: ἀ-
κούω φωνὰς ἰκετευτικὰς. Φεῦ! εἰς τὰ
βασιλεία ταῦτα, θεὸς διώκτης κατοικεῖ
διὰ παντός.

ΣΚΗΝΗ Β΄.

ΝΑΡΒΑΣ, ἸΣΜΗΝΙΑ, εἰς τὸ βάθος τοῦ θεάτρου,
ἔνθα φαίνεται ὁ τάφος τοῦ ΚΡΕΦΟΝΤΟΥ.

ἸΣΜΗΝΙΑ.

Τίς εἶναι ὁ ἄγνωστος οὗτος, τοῦ ὁ-
ποίου ἡ ἄγνωστος ἄψις ἐρχεται νὰ τα-
ράξῃ τὴν βασιλισσαν ἐν τῇ διαμονῇ της;
Εἶναι τρομερὸς τις ἴσως ὑπουργὸς τῶν τυ-
ράννων μας, τοῦ ὁποίου ὁ ὀφθαλμὸς πα-
ρακμονεύει τὰ δάκρυα τῶν δυστυχῶν;

ΝΑΡΒΑΣ.

Ἦ Ὀ! ὁποία καὶ ἂν ἦσαι, σύγγνωσθι τὴν
τόλμην μου: Εἶμαι δυστυχὴς, ζητῶν χά-
ριν. Δύναμαι νὰ ὑπηρετήσω τὴν Μερόπην;
θέλω νὰ τῇ ὁμιλήσω.

ἸΣΜΗΝΙΑ.

Ἦ Ἀ! ὁποῖον καιρὸν ἐκλέγεις ἵνα τὴν
ταράξῃς; Σεβάσθητι τὴν θλίψιν μητρὸς
ἀπολεσθείσης! δυστυχὴ ξένε! μὴ παρου-
σιασθῆς ἐνώπιόν της. Ἀπομακρύνθητι.

ΝΑΡΒΑΣ.

Φεῦ! ἐν ὀνόματι τῶν ἐκδικητῶν θεῶν
χαρίσθητι εἰς τὸ γῆράς μου, εἰς τὰ δά-
κρυά μου. Δὲν εἶμαι, νεάνις, ξένος τῆς Μεσο-
σῆνης: Πίστευσον, ἐάν ὑπηρετῆς, ἐάν ἀ-
γαπᾶς τὴν βασιλισσαν, ὅτι ἡ καρδία μου,
προσηλωμένη εἰς αὐτήν, ὡς ἡ ἰδική σου,
τῆς μακρᾶς της δυστυχίας ἠσθάνθη τοὺς
πόνους. Τίς εἶναι λοιπὸν αὐτὸς ὁ τάφος,
ὁ ἐνταῦθα ἐγειρόμενος, ὃν εἶδον βρεχόμε-
νον ὑπὸ τῶν δακρῶν σας;

ἸΣΜΗΝΙΑ.

Εἶναι ὁ τάφος βασιλέως, ὑπὸ τῶν θεῶν
ἐγκαταλειφθέντος, ἤρωος, συζύγου, πατρὸς
ἀτυχοῦς, τοῦ Κρεσφόντου.

ΝΑΡΒΑΣ.

Προβίβων πρὸς τὸν τάφον.

Ἦ βασιλεῦ μου! ὦ τέφρα, τὴν ὁποίαν
λατρεύω!

ἸΣΜΗΝΙΑ.

Ἦ γυνὴ τοῦ Κρεσφόντου εἶναι ἀξιολυ-
πητοτέρα.

ΝΑΡΒΑΣ.

Ποῖα θλίψεις ἤγαγον εἰς τὸν κολοφῶνα
τὰς ἀνηκούστους δυστυχίας της;

ἸΣΜΗΝΙΑ.

Τὸ τρομερότερον κτύπημα: ἐφόνευσαν
τὸν υἱόν της.

ΝΑΡΒΑΣ.

Τὸν υἱόν της Ἀγίσθον, ὦ θεοί, ὦ δυ-
στυχὴς Ἀγίσθη!

ἸΣΜΗΝΙΑ,

Οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων ἄγνωστὸν ἐνταῦθα
τὴν θλιβεράν ταύτην τύχην.

ΝΑΡΒΑΣ.

Ἦ υἱός της δὲν ὑπάρχει πλέον;

ἸΣΜΗΝΙΑ.

Βάρβαρος δολοφόνος, πρὸ τῶν θυρῶν
τῆς Μεσσηνίας διέσχισε τὰ στέρνα του.

ΝΑΡΒΑΣ.

Ἦ ἀπελπισία! ὦ θάνατε, ὃν ἡ καρ-

διά μου προεῖπεν! Ἐδολοφονήθη; Ἦ Με-
ρόπη γνωρίζει τοῦτο; Μὴ ἀπατάσθε;

ἸΣΜΗΝΙΑ.

Σημεῖα βεβαίωτατα ἐγνωστοποίησαν
τὴν θλιβεράν ταύτην εἰμαρμένην του.
Ἦ ἀκούσιν ὅσα σοὶ εἶπον ἡ ἀπώλειά του
ἐβεβαίωθη.

ΝΑΡΒΑΣ.

Ἦ Ὅποιος καρπὸς τοσοῦτων φροντίδων!

ἸΣΜΗΝΙΑ.

Ἦ ἀφεθεῖσα εἰς τὴν ἀπελπισίαν ἡ Με-
ρόπη, ἀποθνήσκει! τὸ θάρρος της ἐνίκηθη:
Μόνον διὰ τὸν υἱόν της ἡ Μερόπη ἔζησεν:
Ἦ ζωὴ της ἠλευθερώθη τῶν δεσμῶν, ἄ-
τινα τὴν ἐκώλυον ἀλλὰ πρὶν ἀποθάνῃ, θέ-
λει ἐκδικηθῆ: Εἰς τὸν τάφον τοῦ Κρε-
σφόντου μέλλει νὰ θυσιάσῃ αὐτόν. Ὁ βα-
σιλεύς, ὅστις ἐπέτρεψε τοῦτο, ζητεῖ νὰ
θωπεύσῃ τὸν πόνον της εἰς τῶν περὶ αὐ-
τόν, θέλει φέρει ὅσον οὖπω εἰς τοὺς τό-
πους τούτους, ἐνώπιον τῆς βασιλισσῆς,
τὸν δειλὸν καὶ ἀχρεῖον δολοφόνον, τὸν
ὁποῖον μέλλουν νὰ θυσιάσωσι διὰ τὸ αἷ-
μα τόσον προσφιλοῦς υἱοῦ. Ἦ Μερόπη ἐν
τούτοις, ἐν τῇ βαθείᾳ θλίψει της, θέλει
πάντας ν' ἀπομακρύνῃ τοῦ θλιβεροῦ τού-
του τόπου.

ΝΑΡΒΑΣ, φεύγων.

Φεῦ! ἐὰν ἔχη οὕτως, διατὶ νὰ εἶπω
τὸ ὄνομά μου; Ἐπὶ τοῦ τάφου τούτου
πρέπει μόνον ν' ἀποθάνω.

ΣΚΗΝΗ Γ΄.

ἸΣΜΗΝΙΑ

Ἦ γέρον οὗτος εἶναι ἀναμφιβόλως πι-
στός πολίτης κλαίει καὶ δὲν φοβεῖται νὰ
ἐπιδείξῃ ἀληθῆ ζῆλον: Κλαίει ἐν ᾧ οἱ
λοιποὶ, δούλοι τῶν τυράννων, ἀδιάφορα
στρέφουσιν ἐσ' ἡμῶν βλέμματα. Τίνας ἔ-
νεκεν λαμβάνει τόσον ἐνδιαφέρον εἰς τὰς
θλίψεις μας; Ἦ ἤσυχος εὐσπλαγγνία ἀ-
ναγκάζει τὸν ἄνθρωπον, ἐλιγώτερα δά-
κρυα νὰ χύσῃ. Ἐδείκνυε διὰ τὸν Ἀγι-
σθον καρδίαν πατρικὴν! Φεῦ! ἄς δράμω-
μεν πρὸς αὐτόν... Ἦ ἄλλ' οἷον σκληρὸν
θέαμα!

ΣΚΗΝΗ Δ'.

ΜΕΡΟΠΗ, ΙΣΜΗΝΙΑ, ΕΥΡΥΚΛΗΣ, ΑΙΓΙΣΘΟΣ
ἀλυσσίδετος, ΦΥΛΑΚΕΣ, ΘΥΤΑΙ.

ΜΕΡΟΠΗ.

"Ας φέρωσιν ἔμπροσθέν μου τὸ τρομερὸν ἐκεῖνο θῦμα. "Ας ἐφεύρωμεν βασιάνους ἴσας τῷ ἐγκλήματι" δὲν θέλουσι δυναθῆναι νὰ ἐξισωθῶσιν αὐταὶ πρὸς τὴν θλίψιν μου.

ΑΙΓΙΣΘΟΣ.

Αἶαν ἀκριβὰ μοὶ ἐπώλησαν στιγμὴν μίαν εὐνοίας. Βοηθήσατέ με, μεγάλοι θεοί, διότι γνωρίζετε τὴν ἀθωότητά μου.

ΕΥΡΥΚΛΗΣ

Πρὶν ἐκπνεύσῃ, ἄς εἶπῃ τοὺς συνενόχους του.

ΜΕΡΟΠΗ, προχωροῦσα.

Ναὶ ἀναμφιβόλως εἶναι ἀνάγκη νὰ τοὺς εἶπῃ. Τέρας! τί σ' ἐξώθησεν εἰς τὸ μέγα τοῦτο ἐγκλημα; εἰς τὴν σκληρότητα; Τί κακὸν σοὶ ἐπροξένησα!

ΑΙΓΙΣΘΟΣ.

Οἱ θεοί, οἱ ἐκδικηταὶ τῆς ἀληθείας, εἰσὶν οἱ μάρτυρες, ἐάν τὸ στόμα μου ψεύδεται. Πρὸ τῶν ποδῶν σου ἐξέθηκα πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν· εἶχον ἤδη κάμψῃ τὴν παρωργισμένην καρδίαν σου· ἐξέτεινας ἐπ' ἐμοῦ ἀρρωγῶν χεῖρα· τί ἐξήντησε τοσοῦτον ταχέως τὴν δικαιοσύνην σου; Καὶ τί νος αἷμα ἔχουσα ἐξ ἀγνοίας; Ποῖον νέον συμφέρον σοὶ ὀμιλεῖ ὑπὲρ αὐτοῦ;

ΜΕΡΟΠΗ

Ποῖον συμφέρον, βάρβαρε!

ΑΙΓΙΣΘΟΣ.

Φεῦ! ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς βλέπω τὴν τρομερὰν τοῦ θανάτου εἰκόνα: Πόσον συγκινούμαι! ἐπεθύμουν ἐκατοντάκις νὰ ἐξαγοράσω διὰ τοῦ αἵματός μου τὴν κατὰστασιν, εἰς ἣν βλέπω ταύτην.

ΜΕΡΟΠΗ.

"Ὁ σκληρὸς! πόσον τὸν ἔμαθον νὰ ὑποκρίνηται! Μοὶ ἀποσπᾷ τὴν ζωὴν, καὶ φαίνεται ὅτι μὲ οἰκτεῖρει.

(Ῥ-πτειται εἰς τὰς χεῖρας τῆς Ἰσμηνίας.)

ΕΥΡΥΚΛΗΣ

Βασίλισσα, ἐκδίκησον σεαυτὴν, ὁμοῦ δὲ καὶ τοὺς νόμους, τὴν φύσιν καὶ τὸ αἷμα τῶν βασιλέων μας ἐκδίκησον.

ΑΙΓΙΣΘΟΣ.

Εἰς τὴν αὐλὴν τῶν βασιλέων τούτων ἡ δικαιοσύνη εἶναι τοιαύτη! Μὲ φέρουσι, μὲ θωπεύουσιν· ἀποφασίζουσι τὴν ποινὴν μου. Ποία εἰμαρμένη μὲ ἀπέσπασεν ἀπὸ τὰ θλιβερὰ δάση μου; Γέρον ἀτυχῆς, ποῖος ἔσται ὁ πόθος σου; Μήτηρ δυστηχεστάτη, καὶ τῆς ὁποίας ἡ τόσον προσφιλῆς φωνὴ μοὶ προεῖπε....

ΜΕΡΟΠΗ.

Βάρβαρε! ἀφήνεις μητέρα. Καὶ ἐγὼ θὰ ἤμην μήτηρ ἂν δὲν ὑπῆρχες σύ, ἂν δὲν ὑπῆρχεν ἡ ὀργή σου. Σὺ μοὶ ἀφῆρσας τὸν υἱόν μου.

ΑΙΓΙΣΘΟΣ.

"Ἐάν αὐτὴ ἦναι ἡ δυστυχία μου, ἐάν ἦτο υἱός σου, εἶμαι ἄξιος καταδίκης. Ἡ καρδία μου εἶναι ἀθώα, ἀλλ' ἡ χεὶρ μου ἔνοχος. Πόσον εἶμαι δυστυχῆς! Ὁ θεὸς γινώσκει ὅτι σήμερον ἤθελον δώσει τὴν ζωὴν μου καὶ διὰ σὲ καὶ δι' αὐτόν.

ΜΕΡΟΠΗ.

Τί προδότη! ὅταν ἡ χεὶρ σου τῷ ἀφῆρσας τὴν πανοπλίαν ταύτην....

ΑΙΓΙΣΘΟΣ.

Εἶναι ἰδική μου.

ΜΕΡΟΠΗ.

Πῶς; τί λέγεις;

ΑΙΓΙΣΘΟΣ.

"Ὁμνῶ εἰς τὸ ὄνομά σου, τὸν προσφιλῆ υἱόν σου, εἰς τοὺς θεοὺς προγόνους σου, ὅτι ὁ πατήρ μου εἰς τὰς χεῖράς μου ἔθηκε τὸ πολυτίμητον τοῦτο δῶρον.

ΜΕΡΟΠΗ

Τίς; ὁ πατήρ σου; Εἰς τὴν Ἡλιδά; πόσον μ' ἐμβάλλει εἰς ταραχὴν! Τὸ ὄνομά του; Ὁμίλει. Ἀποκρίθητι.

ΑΙΓΙΣΘΟΣ.

"Ὀνομάζεται Πολύκλητος: Σοὶ τῆ εἰπόν ἤδη.

ΜΕΡΟΠΗ.

Μοὶ ἀποσπᾷς τὴν καρδίαν. Ποία ἀνάξια εὐσπλαγγνία ἐβράδυνε τὴν ὀργὴν μου; Τετέλεσται· βοηθήσατε τὴν λύσσαν, ἥτις μὲ ὀδηγεῖ. "Ας σύρωσιν εἰς τὸν τάφον τοῦτον, τὸ ἄπιστον ἐκεῖνο τέρας. (Ἰψώνοσα τὸ ἐγ κριδίον.) Τέρας τοῦ προσφιλοῦς μου υἱοῦ, αἱ καθημαγμένα χεῖρές μου....

ΝΑΡΒΑΣ, φαινόμενος σπείδων.

Τί μέλλεις νὰ πράξεις, ὦ θεοί;

ΜΕΡΟΠΗ.

Τίς με φωνάζει;

ΝΑΡΒΑΣ.

Στῆθι! Φεῦ! ἀπόλετο, ἐάν δὲν ὠνόμαζον τὴν μητέρα του, ἐάν δὲν ἐγινώσκετο.

ΜΕΡΟΠΗ.

"Απόθανε, προδότη!

ΝΑΡΒΑΣ.

Στῆθι!

ΑΙΓΙΣΘΟΣ

Στρέφω τὰ βλέμματα πρὸς τὸν Ναρθᾶν.

"ὦ πάτερ!

ΜΕΡΟΠΗ.

"Ὁ πατήρ του!

ΑΙΓΙΣΘΟΣ πρὸς τὸν Ναρθᾶν.

Φεῦ! τί βλέπω; ποῦ ἔρχεσαι; "Ἐρχεσαι μάρτυς τοῦ θανάτου μου;

ΝΑΡΒΑΣ.

"Α, βασίλισσα, κώλυσον τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἐγκλήματος. Εὐρυκλή, ἄκουσον, ἀπομάκρυνον τὸ θῦμα, ἵνα σὲ ὀμιλήσω. (Ὁ Εὐρυκλῆς ἀποσύρει τὸν Αἰγισθὸν καὶ κλείει τὸ βᾶθ εἰς τὸ θεῖτρον.) "ὦ οὐρανέ!

ΜΕΡΟΠΗ, πρὸβαίνουσα

Σὺ μὲ κάμνεις νὰ τρέμω: "Ἐμελλον νὰ ἐκδικήσω τὸν υἱόν μου.

ΝΑΡΒΑΣ, γονυπιτῶν

"Ἐμελλες νὰ φανεύσῃς τὸν Αἰγισθὸν.

ΜΕΡΟΠΗ, ἀφήνουσα νὰ πῆσῃ τὸ ἐγχειρίδιον.

Αἶ, λοιπὸν ὁ Αἰγισθος.

ΝΑΡΒΑΣ.

"ὦ ἀτυχῆς βασίλισσα: "Ἐκεῖνος τοῦ ὁποίου ἡ χεὶρ σου ἐμελλε νὰ διαρρήξῃ τὸ πεπρωμένον, εἶναι ὁ Αἰγισθος....

ΜΕΡΟΠΗ

Ζῆ!

ΝΑΡΒΑΣ.

Εἶναι αὐτός, εἶναι ὁ υἱός σου.

ΜΕΡΟΠΗ,

πίπτουσα εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Ἰσμηνίας.

"Αποθνήσκω!

ΙΣΜΗΝΙΑ.

Παντοδύναμοι θεοί!

ΝΑΡΒΑΣ πρὸς τὴν Ἰσμηνίαν.

"Ανακάλεσον αὐτὴν εἰς τὰς αἰσθήσεις τῆς. Φεῦ! ἡ δικαία αὕτη παραφορὰ χαρᾶς καὶ φιλοστοργίας, ἡ αἰφνιδία αὕτη ταραχὴ, αἱ τύψεις, αἰτίνας πιέζουσιν αὐ-

τήν, ὅσον οὕτω τελειοῦσι τὰς ἡμέρας τῆς τὰς ἐφθαρμένας ὑπὸ τῆς λύπης.

ΜΕΡΟΠΗ, συνεργομένη.

"Α, Ναρθᾶ, εἶσαι, σύ; μὴ ἦναι ἀπατηλὸν ὄνειρον; Τί! εἶσαι σύ! εἶναι ὁ υἱός μου! ἄς ἔλθῃ, ἄς φανῇ.

ΝΑΡΒΑΣ.

Τρέμει κρύψον τὴν δικαίαν ταύτην στοργήν. (Πρὸς τὴν Ἰσμηνίαν.) Σὺ κρύψον διὰ παντός τὸ μέγα τοῦτο καὶ ἐνδιαφέρον μυστικόν. Ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτάται ἡ σωτηρία καὶ τοῦ Αἰγισθοῦ καὶ τῆς βασιλείσσης.

ΜΕΡΟΠΗ.

"Α! οἶος νέος κίνδυνος δηλητηριάζει τὴν χαρὰν μου! Προσφιλεῖ Αἰγισθε! τίς θεὸς κωλύει με τοῦ νὰ σὲ ἴδω; Μοὶ ἀπεδόθηκε λοιπὸν διὰ νὰ λυπηθῶ ἐπὶ μᾶλλον;

ΝΑΡΒΑΣ.

Μὴ γνωρίζουσα αὐτόν, παρ' ὀλίγον νὰ σφαγιασῇ. Καὶ ἐάν ἡ ἀφιξίς του γνωσθῇ ἐνταῦθα, αὐτὸν ἀναγνωρίζουσα, ἀφευκτον καθιστᾷς τὴν ἀπώλειάν του. Κατάπαυσον τῆς φωνῆς τοῦ αἵματος, ὑποκρίθητι, προσποιήθητι: Τὸ ἐγκλημα ἐπὶ τοῦ θρόνου κείται· σὲ καταδιώκουσι· τρέμει.

ΣΚΗΝΗ Ε'.

ΜΕΡΟΠΗ, ΕΥΡΥΚΛΗΣ, ΝΑΡΒΑΣ, ΙΣΜΗΝΙΑ.

ΕΥΡΥΚΛΗΣ.

"Αχ! βασίλισσα, ὁ βασιλεὺς διατάσσει νὰ συλλάβωσι....

ΜΕΡΟΠΗ.

Τίνα;

ΕΥΡΥΚΛΗΣ.

Τὸν νέον ἐκεῖνον ξένον, ὃν εἰς βασιάνους καταδικάζουν.

ΜΕΡΟΠΗ, μετὰ παραφορᾶς.

Λοιπὸν! ὁ ξένος οὗτος εἶναι ὁ υἱός μου, εἶναι τὸ αἷμά μου. Ναρθᾶ, ὅσον οὕτω βυθίζουσι τὴν μάχαιραν εἰς τὰς πλευράς του! "Ας τρέξωμεν πάντες.

ΝΑΡΒΑΣ.

Μείνε.

ΜΕΡΟΠΗ.

Τὸν υἱόν μου σύρωσι. Τίνος ἔνεκα; Οἷα μυστὰ καὶ αἰφνιδία πράξις! Τίνος ἔνεκα μοὶ ἀφαρπάξουσιν τὸν Αἰγισθὸν;

ΕΥΡΥΚΑΗΣ.

Πρὶν ἐκδικήσῃς σεαυτήν, ὁ Πολυφόντης, λέγει ὅτι ἐπέθυμει νὰ τὸν ἐξετάσῃ.

ΜΕΡΟΠΗ.

Νὰ τὸν ἐξετάσῃ; Τίς; ἐκεῖνος; γνωρίζει ποία εἶναι ἡ μήτηρ του;

ΕΥΡΥΚΑΗΣ.

Οὐδείς ἐτι ὑποπτεῖ τὸ τρομερὸν τοῦτο μυστήριον.

ΜΕΡΟΠΗ.

Ἄς τρέξωμεν εἰς τὸν Πολυφόντην ἄς ἐπικαλεσθῶμεν τὴν βοήθειάν του.

ΝΑΡΒΑΣ.

Τοὺς θεοὺς μόνον ἐπικαλέσθητι καὶ αὐτοὺς μόνον φοβοῦ.

ΕΥΡΥΚΑΗΣ.

Ἐάν τὰ δίκαια τοῦ υἱοῦ τοῦτου, δώσωσιν ὑπόνοιαν τῷ βασιλεῖ, τῆς σωτηρίας του ἐνέχυρον ἔσται τοῦλάχιστον ὁ ὑμῆναιός σου. Ἐτοιμος νὰ ἐνωθῆ μετὰ σοῦ δι' αἰωνίου δεσμοῦ, ὁ υἱός σου, εἰς τοὺς βωμοὺς θέλει ἐκτελέσει τὸν ἰδικόν του καί, ἐάν ἡ πολιτικὴ του ᾖ εἰσέτι ζηλότυπος διὰ τοῦτο, πρέπει νὰ ὑπηρετήσῃς τὸν Αἰγίσθον τότε ἂν σε νυμφευθῇ.

ΝΑΡΒΑΣ.

Σὲ νυμφεύεται! ἐκεῖνος! Ποῖος τύραννος, ὦ οὐρανέ!

ΜΕΡΟΠΗ

Εἰς τὴν τρομερὰν ταύτην ταραχὴν θνήσκει τις ἐπὶ πολὺν χρόνον. Ὑπάγω. . .

ΝΑΡΒΑΣ.

Δὲν θέλεις ὑπάγει, ὦ οἰκτρὰ μητέρα! Δὲν θέλεις ἐκτελέσει τὸν μυστήριον τοῦτον ὑμῆναιον.

ΕΥΡΥΚΑΗΣ.

Ναρβά, ταχύνει νὰ τῷ προσφέρῃ τὴν γεῖρα. Δύναται νὰ ἐκδικήσῃ τὸν Κρυσφόντην.

ΝΑΡΒΑΣ.

Αὐτός εἶναι ὁ δολοφόνος του.

ΜΕΡΟΠΗ.

Αὐτός; ὁ προδότης

ΝΑΡΒΑΣ.

Ναί, αὐτός ὁ ἴδιος καί, αἱ αἰμοσταγεῖς χεῖρές του, ἐφόνευσαν, καὶ τὸν πατέρα καὶ τοὺς ἀδελφούς τοῦ Αἰγίσθου: τὸν εἶδον καταφέροντα τὰ θανατηφόρα κτυπήματα τὸν εἶδον ὄλον καθημαγμένον ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ συζύγου σου.

ΜΕΡΟΠΗ

Ἄ! θεοί!

ΝΑΡΒΑΣ.

Εἶδον τὸ τέρας τοῦτο, περιστοιχούμενον ὑπὸ θυμάτων τὸν εἶδον ἀθροίζοντα κατὰ σοῦ ἐγκλήματα ἀπέκρουσε τὴν ὀργὴν του διὰ κακουργημάτων ὁ ἴδιος ἠνέφξε τοῖς ἐχθροῖς τὸ ἀνάκτορον τοῦτου, ἔφερε τὸ πῦρ καὶ ἐν μέσῳ τοῦ φόνου, ἐν μέσῳ τῶν βελῶν, τῶν πυρῶν, τῆς ταραχῆς καὶ τῆς λεηλασίας, αἰμοδαφῆς ἐκ τοῦ αἵματος τῶν υἱῶν σου, ἀλλὰ τῶν λησῶν ἐκδικητής, δολοφόνος τοῦ ἡγεμόνος του, ἐφαίνετο ἐκδικητής του. Ἐχθροί, ψυχορραγούντες σὲ περιέκυκλουν τότε ἄλλ' ἐγώ, μόλις διασχίζων, λαὸν ἀποπλανώμενον, ἔφερον τὸν υἱόν σου εἰς τὰς ἀσθενεῖς μου χεῖρας. Οἱ θεοὶ ἠσπλαγχνίσθησαν τὰς ἀθώας ἡμέρας του: Τὸν ᾤδηγησα δέκα ἔτη ἀπὸ ἐρήμου εἰς ἐρημον ἵν' ἀποκρυβῶ δ' ἔλαβον τ' ὄνομα Πολύκλητος καὶ μόλις φθάνων, ἀποσπῶ αὐτὸν ἀπὸ τὰ κτυπήματα σου, ὁ Πολυφόντης εἶναι βασιλεὺς μου καὶ γίνεται σύζυγός σου.

ΜΕΡΟΠΗ

Ἄχ! τὸ αἷμά μου ὄλον, εἰς τὴν τρομερὰν ταύτην διήγησιν, παγώνει.

ΕΥΡΥΚΑΗΣ.

Ἐρχεται τις: εἶναι ὁ Πολυφόντης.

ΜΕΡΟΠΗ.

Θεοί! εἶναι δυνατὸν; (Πρὸς τὸν Ναρβάν.) Ὑπάγε, κρύψον τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τῆς ὀργῆς του.

ΝΑΡΒΑΣ.

Φεῦ! ἐάν τὸν υἱόν σου ἐγκαρδίως ἀγαπᾷς, δέσποινα, προσποιήθητι μὲ τὸν δολοφόνον τοῦτον.

ΕΥΡΥΚΑΗΣ.

Ἄς περικλείσωμεν τὸ μυστικὸν τοῦτο εἰς τοὺς μυχοὺς τῶν καρδιῶν ἡμῶν. Μία μόνη λέξις δύναται νὰ τὸν ἀπαλέσῃ.

ΜΕΡΟΠΗ, πρὸς τὸν Εὐρυκλήν.

Ἄχ! τρέξε καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ σου ἄς ἐπαγρυπνῶσιν ἐπὶ τῆς τοσοῦτον προσφιλοῦς καὶ πολυτίμου ἐκείνης παρακαταθήκης.

ΕΥΡΥΚΑΗΣ.

Μὴ ἀμφιβάλλῃς.

ΜΕΡΟΠΗ.

Φεῦ! ἐκ τῆς φρονήσεώς σου ἐλπίζω εἶναι αὐτός ὁ υἱός μου, αὐτός εἶναι ὁ βασιλεὺς σου. Θεοί! τὸ τέρας προβαίνει.